

REWITALIZUJEMY
ZYRARDÓW

ZYRARDÓW

Praktyczny poradnik dla interesariuszy procesu rewitalizacji Miasta Żyrardowa

Planowanie, finansowanie
i realizacja przedsięwzięć

w ramach projektu

Rewitalizacja Miasta
Żyrardowa motorem przemian
społeczno gospodarczych

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

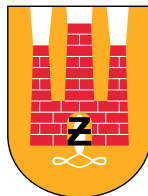

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Wydawca

MIASTO ŻYRARDÓW
Plac Jana Pawła II nr 1
96-300 Żyrardów

tel. 46 858 15 00
e-mail: urzad@zyrardow.pl

www.rewitalizacja.zyrardow.pl

Opracowanie

LPW Sp. z o.o.
ul. Żeliwna 38
40-599 Katowice

www.lpw-consulting.pl

REWITALIZUJEMY
ZYRARDÓW

Praktyczny poradnik dla interesariuszy procesu rewitalizacji Miasta Żyrardowa

Planowanie, finansowanie i realizacja przedsięwzięć

w ramach projektu

Rewitalizacja Miasta Żyrardowa motorem przemian społeczno-gospodarczych

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	Jak należy korzystać z Podręcznika.....	6
1.	Dlaczego należy wdrażać procesy rewitalizacyjne?	7
2.	Pozyskiwanie zewnętrznego dofinansowania na realizację inwestycji.....	10
3.	Trzy typy projektów: mapa drogowa pokazująca skąd pozyskać dofinansowanie	11
4.	Dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych z RPO WM na lata 2014-2020.....	14
4.1.	Charakterystyka źródeł finansowania.....	14
4.1.1.	Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii.....	14
4.1.2.	Działanie 4.2 Efektywność energetyczna	16
4.1.3.	Poddziałanie 4.3.1 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej.....	19
4.1.4.	Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe.....	21
4.1.5.	Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	23
4.2.	Procedura aplikacyjna	25
4.3.	Załączniki do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie	28
4.4.	Gdzie szukać informacji	34
5.	Bank Gospodarstwa Krajowego	35
5.1.	Fundusz Dopłat - Bezwrotne wsparcie budownictwa	35
5.2.	Wsparcie społecznego budownictwa czynszowego	36
5.3.	Fundusz Termomodernizacyjny i Remontów	37
5.4.	Fundusz Dostępności - pożyczki udzielane przez BGK.....	39
5.5.	Pożyczka rewitalizacyjna Jessica2	40
6.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	43
6.1.	Program Priorytetowy „SOWA” – oświetlenie zewnętrzne.....	43

6.2.	Program Priorytetowy „Budownictwo energooszczędne - zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”	44
7.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	45
7.1.	Program „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszenie zużycia energii cieplnej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii”	45
7.2.	Program „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego”	47
7.3.	Program „Modernizacja oświetlenia elektrycznego”	49
8.	Bank Ochrony Środowiska – preferencyjne kredyty	50
9.	Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	51
10.	Program MKIDN 2020 - Ochrona zabytków	53
11.	Wsparcie w ramach Specjalnej Strefy Rewitalizacji	59
12.	Dotacja celowa na wymianę źródła ciepła z Miasta Żyrardowa	60
13.	Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej	60
14.	Obligacje przychodowe	61
15.	Realizacja małych projektów rewitalizacyjnych metodą partycypacyjną	62
16.	Działania aktywizujące mieszkańców	64
17.	Proces inwestycyjny krok po kroku	66
18.	Budżet projektu	69
19.	Budżet projektu - szacowanie kosztów w projekcie	70
20.	Od pomysłu do efektu – jak zarządzać projektem rewitalizacyjnym	71
21.	Jak uniknąć podstawowych błędów w procesie aplikacyjnym	73
22.	Jak to zrobili inni? (podążajmy śladem innych/ uczmy się od innych)	77
23.	Podsumowanie z przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych	85

Jak należy korzystać z Podręcznika

Niniejszy poradnik sporządzony został jako kompendium wiedzy o możliwościach finansowania procesów rewitalizacyjnych w Mieście Żyrardów. Zawarto w nim charakterystykę:

- 👍 wybranych Działań i Poddziałań z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020,
- 👍 źródeł finansowania oferowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Bank Ochrony Środowiska,
- 👍 źródeł wsparcia inwestycji przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- 👍 programu MKIDN – Ochrona zabytków 2020,
- 👍 dotacji Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- 👍 dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła z Miasta Żyrardowa,
- 👍 sposobów wsparcia projektów rewitalizacyjnych, jakie daje Ustawa o rewitalizacji,
- 👍 obligacji przychodowych,
- 👍 możliwości realizacji zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej.

Opracowanie ma na celu wskazanie potencjalnym inwestorom możliwości pozyskania dofinansowania, nie może jednak stanowić głównego dokumentu, którym wnioskodawca będzie posługiwał się w procesie aplikacyjnym. **Procedura pozyskiwania dofinansowania czy to zwrotnego, czy bezzwrotnego, wymaga zapoznania się z szeregiem aktualnych na moment ubiegania się o dofinansowanie dokumentów, udostępnianych przez podmioty udzielające dofinansowania/ obsługujące procedurę przyznania dotacji.**

W opracowaniu każdy Inwestor znajdzie ogólne zasady pozyskiwania dofinansowania, charakterystykę procesu aplikacyjnego, a także uwagi praktyczne, które przyczynią się do zwiększenia skuteczności pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych, a także pomogą uniknąć podstawowych błędów na etapie wdrażania i rozliczania projektów. Ponadto w opracowaniu wskazano dane kontaktowe podmiotów udzielających wsparcia oraz adresy stron internetowych, gdzie należy szukać aktualnych informacji.

Do sporządzenia niniejszego opracowania wykorzystano zapisy:

- Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020,
- Archiwalnych regulaminów konkursów dla przytoczonych Działań/Poddziałań,
- www.bgk.pl - informacje dotyczące funduszy, programów i innych źródeł wsparcia,
- www.bosbank.pl,
- www.nfosigw.gov.pl - informacje dotyczące oferty finansowej,
- www.wfosigw.pl - informacje dotyczące oferty finansowej,
- www.zyrardow.pl,
- www.mwzkz.pl,
- Regulaminu oraz wytycznych Programu MKIDN 2020 Ochrona zabytków,
- Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 15 stycznia 2015r. o obligacjach (Dz. U. 2015 poz. 238 z późn. zm.).

Do opracowania dołączono mapę z wyznaczonym obszarem rewitalizacji Miasta Żyrardowa.

Życzymy owocnej lektury oraz sukcesów w pozyskiwaniu dofinansowania na projekty rewitalizacyjne!

1. Dlaczego należy wdrażać procesy rewitalizacyjne?

★ Czas na zmiany!

Rewitalizacja to proces odnowy zarówno infrastruktury – elementów zagospodarowania materialnego, jak i przemiany w sferze społecznej. Dynamiczne zmiany w otoczeniu, w tym rozwój miast sąsiednich w wyniku napływu środków finansowych z Unii Europejskiej, wymuszają konieczność dostosowania lokalnej rzeczywistości do tych właśnie zmian. **Każdy użytkownik miasta chce żyć, pracować i spędzać wolny czas w przyjemnym i bezpiecznym otoczeniu.** Estetyka zagospodarowania ma bezpośrednie przełożenie na rozwój w sferze społecznej. W tym dynamicznym otoczeniu stanie w miejscu oznacza pogarszanie warunków egzystencjalnych użytkowników miast. Dlatego też, należy podążać za dobrymi praktykami, a najlepiej być prekursorem zmian.

★ Zachowajmy nasze dziedzictwo materialne!

To co nas wyróżnia i identyfikuje, to nasza historia i związane z nią dziedzictwo materialne. W związku z powyższym, należy dołożyć wszelkich starań, aby to dziedzictwo materialne doprowadzić do stanu świetności z zachowaniem podstawowych wartości, które ze sobą niesie i przekazać przyszłym pokoleniom. Jednocześnie z lokalnego dziedzictwa materialnego należy wykreować produkt lokalny, który stanowić będzie atrakcję turystyczną. Należy pamiętać, że to co nas wyróżnia i jest jednocześnie najbliższe nam, dla innych stanowi atrakcję turystyczną, a więc **dzielmy się z otoczeniem tym, co nas wyróżnia.**

★ Rewitalizacja to również rozwój w sferze społecznej!

Aby można było mówić o skutecznej rewitalizacji, musi ona łączyć zarówno sferę materialną, jak i społeczną. Odremontowane/zmodernizowane budynki przetrwają kilkadziesiąt lat i będą wymagały ponownej modernizacji. Świadome i zaktywizowane społeczeństwo będzie napędzało procesy rozwojowe oraz przekazywało własną postawę kolejnym pokoleniom. Należy unikać tworzenia się enklaw biedy, gdzie na terenach mocno zdegradowanych osiadają mieszkańcy, których dotyka zjawisko wykluczenia społecznego i dziedziczenia biedy. To lokalna społeczność jest motorem napędowym procesów rozwojowych

★ Podążajmy za najlepszymi, bądźmy przykładem dla innych!

Podniesienie atrakcyjności turystycznej

Zachowanie dziedzictwa kulturowego

Kompleksowość działań

Projekty „miękkie” ukierunkowane na rozwój

Projekty „twarde” ukierunkowane na rozwój

Partycypacja społeczna

Koncetracja działań

Diagnoza potrzeb

2. Pozyskiwanie zewnętrznego dofinansowania na realizację inwestycji

Planując realizację inwestycji warto sięgnąć po zewnętrzne źródła finansowania, które dostępne są zarówno w formie bezzwrotnej (dotacje), jak i zwrotnej (pożyczki, kredyty). Umiejętne pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia na rozwój jest ważne w przypadku konieczności realizacji wielu projektów niekomercyjnych, ale szczególnie istotnych z punktu widzenia rozwoju lokalnego oraz zapewnienia lokalnej społeczności godnych warunków egzystencjalnych.

Dotacje na projekty inwestycyjne

Przyznawane są w formie bezzwrotnej do określonej wysokości, rozumianej jako udział w wartości inwestycji, a ściślej mówiąc udział w wartości kosztów kwalifikowalnych.

Kosztem kwalifikowalnym jest koszt, który zgodnie z regulaminem danego konkursu może podlegać dofinansowaniu, wpisuje się w realizację celów projektu i jest niezbędny dla prawidłowej realizacji przedsięwzięcia. Koszty niekwalifikowalne wnioskodawca będzie musiał pokryć z własnych środków.

Przykład:

- 🔪 Projekt: remont szkoły.
- 🎯 Cel projektu: wzmocnienie potencjału edukacyjnego szkoły.
- 🔪 Koszty kwalifikowalne dopuszczone w ramach konkursu, które zostaną poniesione w projekcie: odnowienie sal lekcyjnych oraz sali gimnastycznej, zakup wyposażenia sal, zakup sprzętu multime-

dialnego na potrzeby prowadzenia zajęć dydaktycznych – 100 000,00 zł.

- 🔪 Koszty niekwalifikowalne: remont kuchni szkolnej – 30 000,00 zł.
- ★ Maksymalny poziom dofinansowania, jaki można uzyskać na realizację przedsięwzięcia - 80% kosztów kwalifikowalnych.
- 👍 Oznacza to, że wnioskodawca może aplikować o dofinansowanie w wysokości do 80 000,00 zł (80% ze 100 000,00 zł). Dotacja nie będzie podlegała zwrotowi. Pozostałe 20 000,00 zł (pokrycie pozostałych 20% kosztów kwalifikowalnych) oraz 30 000,00 zł (pokrycie kosztów niekwalifikowalnych) wnioskodawca musi zapewnić z własnego budżetu.

Należy unikać podwójnego finansowania, co oznacza, że na realizację danego przedsięwzięcia można pozyskać dofinansowanie tylko z jednego źródła.

Projekty inwestycyjne dotyczące rozwoju w skali lokalnej finansowane są z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Każde województwo boryka się z innymi problemami rozwojowymi, stąd dla każdego z nich został opracowany odrębny Regionalny Program Operacyjny. Umożliwia to skuteczne ukierunkowanie alokacji środków na rozwiązanie konkretnych problemów na danym terenie.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego wnioskodawcy mogą aplikować o dofinansowanie zgodnie z ogłaszaniem konkursami dla działań/poddziałań (każde działanie, poddziałania dotyczy innego typu projektu czy grup beneficjentów).

Wsparcie bezzwrotne możliwe jest także do uzyskania w ramach programu MKIDN 2020 – Ochrona zabytków oraz z Banku Gospodarstwa Krajowego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wo-

jewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a także Urzędu Miasta Żyrardowa.

Pożyczki, kredyty

Udzielane są na preferencyjnych warunkach, znacznie korzystniejszych niż te, które dostępne są na rynku w bankach komercyjnych. Służą realizacji określonych programów rozwojowych, a więc środki również są ukierunkowane na osiągnięcie określonych celów. W związku z powyższym wnioskodawcy mają ograniczony katalog kosztów kwalifikowalnych (katalog kosztów możliwych do sfinansowania w ramach pożyczki).

Pożyczki zazwyczaj udzielane są na pokrycie 100% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.

Procedura aplikacyjna w przypadku dotacji bezzwrotnych jest bardziej skomplikowana i rozłożona w czasie, niż ma to miejsce przy ubieganiu się o pożyczkę.

Pożyczki/kredyty możliwe są do pozyskania z Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Ochrony Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dotacje, granty dla organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe są tymi instytucjami, które w sposób skuteczny potrafią rozwiązywać problemy społeczne na wielu płaszczyznach. W związku z powyższym, przede wszystkim do tych instytucji kierowane jest wsparcie na realizację projektów w obszarze szeroko rozumianego rozwoju społecznego, aktywizacji społeczności lokalnej. W zależności od obszaru tematycznego działania organizacji oraz rodzaju projektu, który będzie zgłoszony

do dofinansowania, NGO mogą aplikować o dotacje m.in. z:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (wybrane działania w ograniczonym zakresie),
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG),
- Urzędu Miasta Żyrardowa,
- Programów grantowych ogłaszanych przez firmy, instytucje o zasięgu ogólnokrajowym czy międzynarodowym, np. mBank, Fundacja PZU itp.
- Programów: Ministra Sportu i Turystyki, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

3. Trzy typy projektów: mapa drogowa pokazująca skąd pozyskać dofinansowanie

Poniżej zdefiniowano trzy typy projektów (obszary wsparcia). Dla każdego typu projektu wskazano możliwe źródło pozyskania dofinansowania. Charakterystyka poszczególnych źródeł dofinansowania, w tym w szczególności:

- 👍 typów projektów
- 👍 kosztów kwalifikowalnych
- 👍 warunków wsparcia
- 👍 beneficjentów
- 👍 znajduje się w dalszej części opracowania.

Jak odszukać źródło dofinansowania dla mojego projektu?

- ✔ Określ przedmiot projektu > na co chcesz uzyskać wsparcie?
- ✔ Znajdź źródło dofinansowania > bezzwrotne, zwrotne.
- ✔ Przejdź do punktu opracowania, w którym znajduje się charakterystyka danego źródła dofinansowania.
- ✔ Sprawdź, czy reprezentujesz podmiot, który może uzyskać wsparcie w ramach danego instrumentu.
- ✔ Sprawdź czy to, na co chcesz uzyskać dofinansowanie znajduje się w katalogu inwestycji, na które można uzyskać wsparcie.
- ✔ Zapoznaj się z pozostałymi warunkami pozyskania wsparcia.
- ✔ Zapoznaj się ze szczegółami konkursu na podanej stronie www.skontaktuj się z odpowiednią instytucją.

Remont zabytkowego budynku mieszkalnego wraz z działaniami aktywizującymi mieszkańców (wspólnota mieszkaniowa i budynek gminy)

Projekty inwestycyjne:

- Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii (dotacja) – pkt 4.1.1 opracowania.
- Działanie 4.2 Efektywność energetyczna (dotacja) – 4.1.2 opracowania.
- Poddziałanie 4.3.1 Ograniczanie zanieczyszczeń po-

wietrza i rozwój mobilności miejskiej (dotacja) – pkt 4.1.3 opracowania.

- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (dotacja) – pkt 4.1.5 opracowania.
- BGK: Wsparcie społecznego budownictwa czynszowego (kredyt) – pkt 5.2 opracowania.
- BGK: Fundusz Termomodernizacyjny i Remontów (spłata części kredytu) - pkt 5.3 opracowania.
- Fundusz Dostępności - pożyczki udzielane przez BGK (pożyczka) - pkt 5.4 opracowania.
- BGK: Pożyczka rewitalizacyjna Jessica2 (pożyczka) - pkt 5.5 opracowania.
- NFOŚiGW: Program Priorytetowy „Budownictwo energooszczędne - zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” (dotacja lub pożyczka) - pkt 6.2 opracowania.
- WFOŚiGW w Warszawie: Program „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszenie zużycia energii cieplnej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii” (pożyczka) - pkt 7.1 opracowania.
- WFOŚiGW w Warszawie: Program „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego” (pożyczka, dotacja) – pkt 7.2 opracowania; stroną umowy z WFOŚiGW w Warszawie musi być gmina, która zrealizuje działania polegające na usunięciu azbestu na przedmiotowych budynkach.
- WFOŚiGW w Warszawie: Program „Modernizacja oświetlenia elektrycznego” (pożyczka) - pkt 7.3 opracowania.
- Bank Ochrony Środowiska – preferencyjne kredyty (kredyty) - pkt 8 opracowania.
- Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dotacje) - pkt 9 opracowania.
- Program MKIDN 2020 - Ochrona zabytków (dotacja) – pkt 10 opracowania.
- Dotacja celowa na wymianę źródła ciepła z Urzędu Miasta Żyrardowa (dotacja) – pkt 12 opracowania.

- Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej (dotacja) – pkt 13 opracowania.
- „Uchwała konserwatorska” (Uchwała Rady Miasta Żyrardowa) która stanowiła będzie podstawę do udzielenia wsparcia na obiekty wpisane do rejestru zabytków. Uchwała konserwatorska jest aktualnie w przygotowaniu.

Działania aktywizujące mieszkańców:

- Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej – pkt 11 opracowania.
 - Metoda partycypacyjna – pkt 13 opracowania.
 - Programy grantowe różnych instytucji, fundacji itp. wspierające rozwój społeczności lokalnej (np. konkursy i dotacje Fundacji PZU, Adamed dla seniora, mBanku).
 - Działania aktywizujące mieszkańców przedstawiono w punkcie 14 opracowania,
 - Dotacje i granty dla organizacji pozarządowych z: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG), Urzędu Miasta Żyrardowa, Programów: Ministra Sportu i Turystyki, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- BGK: Pożyczka rewitalizacyjna Jessica2 (pożyczka) - pkt 5.5 opracowania.
 - NFOŚiGW: Program Priorytetowy „Budownictwo energooszczędne - zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” (dotacja lub pożyczka) - pkt 6.2 opracowania.
 - WFOŚiGW w Warszawie: Program „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszenie zużycia energii cieplnej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii” (pożyczka) - pkt 7.1 opracowania.
 - WFOŚiGW w Warszawie: Program „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego” (pożyczka, dotacja) – pkt 7.2 opracowania; stroną umowy z WFOŚiGW w Warszawie musi być gmina, która zrealizuje działania polegające na usunięciu azbestu na przedmiotowych budynkach.
 - WFOŚiGW w Warszawie: Program „Modernizacja oświetlenia elektrycznego” (pożyczka) - pkt 7.3 opracowania.
 - Bank Ochrony Środowiska – preferencyjne kredyty (kredyty) - pkt 8 opracowania.
 - Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dotacje) - pkt 9 opracowania.
 - Program MKIDN 2020 - Ochrona zabytków (dotacja) – pkt 10 opracowania.
 - Dotacja celowa na wymianę źródła ciepła z Urzędu Miasta Żyrardowa (dotacja) – pkt 12 opracowania.
 - Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej (dotacja) – pkt 13 opracowania.
 - „Uchwała konserwatorska” (Uchwała Rady Miasta Żyrardowa) która stanowiła będzie podstawę do udzielenia wsparcia na obiekty wpisane do rejestru zabytków. Uchwała konserwatorska jest aktualnie w przygotowaniu.

Remont zabytkowego budynku wraz z adaptacją na cele usługowe

- Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii – pkt 4.1.1 opracowania.
- Poddziałanie 4.3.1 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej – pkt 4.1.3 opracowania.
- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych – pkt 4.1.5 opracowania.

Adaptacja dla potrzeb mieszkańców podwórka na terenie obszaru rewitalizacji

- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych.
- Fundusz Dostępności - pożyczki udzielane przez BGK (pożyczka) - pkt 5.4 opracowania.
- Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej (dotacja) – pkt 13 opracowania.
- Metoda partycypacyjna – pkt 15 opracowania.
- Programy grantowe różnych instytucji, fundacji itp. wspierające rozwój lokalny.

Inne

- Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe – pkt 4.1.4 opracowania.
- W ramach programu można uzyskać wsparcie na realizację działań komplementarnych względem wymienionych powyżej typów projektów.
- BGK: Fundusz Dopłat - Bezzwrotne wsparcie budownictwa (dotacja) - pkt 5.1 opracowania
- W ramach programu można uzyskać wsparcie na realizację działań komplementarnych względem wymienionych powyżej typów projektów.
- NFOŚiGW: Program Priorytetowy „SOWA” – oświetlenie zewnętrzne (pożyczka) – pkt 6.1 opracowania.
- W ramach programu można pozyskać dofinansowanie na modernizację oświetlenia znajdującego się w sąsiedztwie przedmiotowych projektów.
- Wsparcie w ramach specjalnej strefy rewitalizacji (dotacja) – pkt 11 opracowania.
- Możliwość wsparcia na realizacji działań komplementarnych względem wymienionych powyżej typów projektów (remonty w ramach SSR, ale na obiekty, które nie są wpisane do rejestru zabytków).

- Obligacje przychodowe (emisja obligacji) – pkt 14 opracowania.
- Jest to alternatywny sposób finansowania inwestycji, możliwy do zastosowania również w obszarze rewitalizacji kamienic.

4. Dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych z RPO WM na lata 2014-2020

4.1. Charakterystyka źródeł finansowania

4.1.1. Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii

Na co można pozyskać wsparcie?

Infrastruktura do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych - projekty polegające na budowie, rozbudowie oraz przebudowie infrastruktury mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej:

- ✔ instalacji/jednostek wytwórczych energii elektrycznej/ ciepłej przy wykorzystaniu energii wiatru, słońca (fotowoltaika, kolektory słoneczne), biomasy, biogazu, geotermii, pomp ciepła oraz wody (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej),
- ✔ instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw II i III generacji.

Energia elektryczna i ciepła może być wytwarzana na własne potrzeby, jak również z możliwością sprzedaży do

sieci (prosument). W przypadku tego rodzaju projektów dofinansowanie będzie mogło obejmować również:

- ✔ przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci,
- ✔ budowę lub przebudowę sieci skutkującej zwiększeniem przepustowości infrastruktury elektroenergetycznej oraz umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Maksymalny poziom dofinansowania	80%
Minimalna/maksymalna wartość projektu	Nie dotyczy
Minimalna/maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu	Nie dotyczy
Minimalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Maksymalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Podmiot odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych

Warunki:

- Wsparciem objęte będą urządzenia bądź instalacje do produkcji energii elektrycznej lub ciepłej, których łączna maksymalna moc zainstalowana nie będzie

przekraczała następujących limitów: energia wodna - do 5 MWe; energia wiatru - do 5 MWe; energia słoneczna - do 2 MWe/MWt; energia geotermalna - do 2 MWt/ MWe; energia biogazu -do 1 MWe; energia biomasy - do 5 MWt/MWe.

- Ze wsparcia wykluczone są inwestycje w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych.
- Projekty wykorzystujące OZE w zakresie wysoko-sprawnej kogeneracji wspierane są wyłącznie w ramach Działania 4.2 Efektywność energetyczna w ramach typu projektu 3 Wysokosprawna kogeneracja.

Kwalifikowalność wydatków:

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem prac przygotowawczych. Natomiast dla projektów realizowanych na zasadach bez pomocy publicznej lub w ramach pomocy de minimis okres kwalifikowania wydatków określony jest w Regulaminie konkursu.

Koszty kwalifikowalne

Prace przygotowawcze - wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu do 5% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, w tym m.in.:

- ✔ przygotowanie projektu (np. prace studialne, ekspertyzy, badania geologiczne i archeologiczne),
- ✔ przygotowanie dokumentacji technicznej,
- ✔ przygotowanie studium wykonalności,
- ✔ przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko,
- ✔ koszt przygotowania przetargu, w tym dokumentacji przetargowej.

Prace inwestycyjne związane z procesem inwestycyjnym, w tym m.in.: zakup i montaż niezbędnych urządzeń infrastruktury

- ✓ budowa/przebudowa instalacji/infrastruktury
- ✓ pomiarowanie instalacji OZE;
- ✓ systemy magazynowania wytworzonej energii elektrycznej
- ✓ przygotowanie terenu pod budowę, prace ziemne;
- ✓ prace budowlano-montażowe, instalacyjne, rozbiórkowe,
- ✓ prace związane z przywróceniem stanu pierwotnego terenu na którym
- ✓ prowadzone były działania związane z realizacją projektu,
- ✓ prace wykończeniowe,
- ✓ przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- ✓ zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu,
- ✓ zakup i modernizacja sprzętu i wyposażenia wraz z montażem, integralnie
- ✓ związanych z projektem
- ✓ nadzór inwestorski i/lub autorski.

Koszty informacji i promocji projektu zgodnie z ograniczeniem zawartym w Regulaminie konkursu.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- JST, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- administracja rządowa;

- przedsiębiorstwa;
- szkoły wyższe;
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia;
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y;
- organizacje pozarządowe;(w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym);
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.

4.1.2. Działanie 4.2 Efektywność energetyczna

Na co można pozyskać wsparcie?

1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w szczególności promując jej kompleksowy wymiar (z możliwością wymiany źródeł ciepła oraz możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii jako element projektu)
 - ✓ ocieplenie obiektu,
 - ✓ wymiana oświetlenia na energooszczędne,
 - ✓ przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła na bardziej efektywne energetycznie i ekologiczne lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej),
 - ✓ instalacja/przebudowa systemów chłodzących,

- w tym również z zastosowaniem OZE,
- ✔ budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją;
 - ✔ zastosowanie automatyki pogodowej,
 - ✔ zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku,
 - ✔ instalacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne,
 - ✔ instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
 - ✔ instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej,
 - ✔ instalacja zaworów podpionowych i termostatów.
2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych - poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych i jednorodzinnych budynków mieszkalnych w szczególności promując jej kompleksowy wymiar (z możliwością wymiany źródeł ciepła oraz możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii jako element projektu):
- ✔ ocieplenie obiektu,
 - ✔ wymiana oświetlenia na energooszczędne,
 - ✔ przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła na bardziej efektywne energetycznie i ekologiczne lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej),
 - ✔ instalacja/przebudowa systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE,
 - ✔ budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją,
 - ✔ zastosowanie automatyki pogodowej,
 - ✔ zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku,
 - ✔ instalacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne,
 - ✔ instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,

- ✔ instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej,
 - ✔ instalacja zaworów podpionowych i termostatów.
3. Wysokosprawna kogeneracja:
- ✔ budowa, rozbudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji w tym również z OZE,
 - ✔ przebudowa jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji.

Możliwa jest także budowa przyłączy do sieci ciepłowniczej/chłodniczej i elektroenergetycznej stanowiących element projektu dla jednostek wytwarzających energię elektryczną i ciepła oraz chłodu w skojarzeniu.

Maksymalny poziom dofinansowania	80%
Minimalna/maksymalna wartość projektu	Nie dotyczy
Minimalna/maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu	Nie dotyczy
Minimalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Maksymalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Podmiot odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych

Warunki:

- Konieczne jest przeprowadzenia audytów energetycznych przed realizacją projektu oraz po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu.
- Konieczna jest instalacja liczników niezbędnych do prawidłowego prezentowania danych o zużyciu oraz produkcji ciepła i energii elektrycznej, w tym ze źródeł odnawialnych.
- Obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych.
- Projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.
- Mogą być wspierane projekty termomodernizacyjne uwzględniające inwestycje w kotły grzewcze.
- Wymiana źródła ciepła - pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanego paliwa).

Kwalifikowalność wydatków:

w przypadku projektów objętych pomocą publiczną okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem prac przygotowawczych. Natomiast dla projektów realizowanych na zasadach bez pomocy publicznej lub w ramach pomocy de minimis okres kwalifikowania wydatków określony jest w Regulaminie konkursu.

Koszty kwalifikowalne:

- ✓ prace budowlano-montażowe niezbędne do budowy/przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji

trigeneracji, w tym z OZE;

- ✓ budowa przyłączy do sieci ciepłowniczej i energetycznej;
- ✓ przebudowa/budowa infrastruktury technicznej: przewodów lub urządzeń;
- ✓ wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych;
- ✓ telekomunikacyjnych lub włókien światłowodowych na potrzeby projektu;
- ✓ zakup i montaż urządzeń do magazynowania energii elektrycznej; przebudowa jednostek wytwarzania ciepła na jednostki wysokosprawnej kogeneracji.

Prace przygotowawcze - wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu do 5% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, w tym m.in.:

- ✓ przygotowanie projektu (np. prace studialne, ekspertyzy, badania geologiczne i archeologiczne),
- ✓ przygotowanie dokumentacji technicznej,
- ✓ przygotowanie studium wykonalności,
- ✓ przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko,
- ✓ koszt przygotowania przetargu, w tym dokumentacji przetargowej.

Prace inwestycyjne związane z procesem inwestycyjnym, w tym m.in.:

- ✓ przygotowanie terenu pod budowę, prace ziemne
- ✓ prace budowlano-montażowe, instalacyjne, rozbiórkowe,
- ✓ prace związane z przywróceniem stanu pierwotnego terenu,
- ✓ prace wykończeniowe,
- ✓ przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- ✓ zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu,

- ✓ 1. zakup i modernizacja sprzętu i wyposażenia wraz z montażem, integralnie
- ✓ związanych z projektem,
- ✓ nadzór inwestorski i/lub autorski.

Koszty informacji i promocji projektu zgodnie z ograniczeniem zawartym w Regulaminie konkursu.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- JST, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- przedsiębiorstwa (dotyczy tylko 3. Typu projektu: Wysokosprawna Kogeneracja);
- Dostawcy usług energetycznych;
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia;
- instytucje kultury;
- szkoły wyższe;
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.

4.1.3. Poddziałanie 4.3.1 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej

Na co można pozyskać wsparcie?

Ograniczenie „niskiej emisji” - realizacja przyłączy do sieci ciepłowniczej/chłodniczej oraz wymiana starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych wykorzystujących paliwa stałe. Wspierane będą kotły elektryczne, olejowe, spalające biomasę (np. drewno, pellet) lub paliwa gazowe, z wyłączeniem pieców węglowych (wsparcie może zostać udzielone w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest uzasadnione ekonomicznie):

- ✓ wymiana źródła ciepła (kotłów, pieców, urządzeń grzewczych) w gospodarstwach domowych (w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych), kotłowniach osiedlowych,
- ✓ wymiana źródła ciepła (kotłów, pieców, urządzeń grzewczych) w budynkach użyteczności publicznej,
- ✓ podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej.

Maksymalny poziom dofinansowania	80%
Minimalna/maksymalna wartość projektu	Nie dotyczy
Minimalna/maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu	Nie dotyczy

Minimalna wartość dofinansowania

Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu

Maksymalna wartość dofinansowania

Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu

Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych

Warunki:

- Wszystkie inwestycje realizowane w ramach Działania 4.3 powinny być realizowane w szczególności na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych i docelowych poziomach zanieczyszczeń powietrza oraz muszą wpisywać się plany gospodarki niskoemisyjnej, programy ograniczenia niskiej emisji lub inne równoważne dokumenty.
- W ramach Działania 4.3 ze wsparcia wykluczone są inwestycje w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych.
- Wspierane będą kotły elektryczne, olejowe, spalające biomasę (np. drewno, pellet) lub paliwa gazowe, z wyłączeniem pieców węglowych. Wsparcie może zostać udzielone jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest uzasadnione ekonomicznie.
- Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ (w odniesieniu do istniejących instalacji o min. 30%) i innych zanieczyszczeń powietrza, do znacznego zwiększenia oszczędności energii, a także przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Kwalifikowalność wydatków:

w przypadku projektów objętych pomocą publiczną okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem prac przygotowawczych. Natomiast dla projektów realizowanych na zasadach bez pomocy publicznej lub w ramach pomocy de minimis okres kwalifikowania wydatków określony jest w Regulaminie konkursu.

Koszty kwalifikowalne:

Wymiana urządzeń grzewczych:

- ✓ wymiana/modernizacja źródeł ciepła nieefektywnych ekologicznie wraz z pozostałymi elementami systemu grzewczego na źródła/ systemy grzewcze wykorzystujące paliwo gazowe lub w kotły elektryczne, olejowe, spalające biomasę,
- ✓ budowa przyłączy do istniejących sieci ciepłowniczych,
- ✓ przebudowa/budowa infrastruktury technicznej: przewodów lub urządzeń,
- ✓ wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych,
- ✓ telekomunikacyjnych lub włókien światłowodowych na potrzeby projektu,
- ✓ czujniki tlenu węgla - czadu.

Prace przygotowawcze - wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu do 5% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, w tym m.in.:

- ✓ przygotowanie dokumentacji technicznej,
- ✓ przygotowanie studium wykonalności,
- ✓ przygotowanie audytu energetycznego lub świadectwa energetycznego, przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko,
- ✓ koszt przygotowania przetargu, w tym dokumentacji przetargowej.

4.1.4. Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe

Na co można pozyskać wsparcie?

1. Wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych:
 - ✓ konserwacja, renowacja, rewitalizacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, umożliwiającą zachowanie dotychczasowych funkcji obiektów zabytkowych, a także służącą nadaniu im nowych funkcji użytkowych (z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne), w tym również w połączeniu z działalnością komercyjną,
 - ✓ ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków,
 - ✓ zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą,
 - ✓ usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
2. Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie:
 - ✓ inwestycje w infrastrukturę trwałą, wyposażenie służące działalności kulturalnej, zachowaniu dziedzictwa i zwiększeniu dostępności do jego zasobów,
 - ✓ inwestycje infrastrukturalne, prace modernizacyjne i renowacyjne w przypadku, gdy prace te stanowią dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturowych, w tym edukacyjnych,
 - ✓ efektywne wykonywanie zadań statutowych, polegające na zapewnieniu wysokiej jakości trwałego wyposażenia oraz odpowiedniego zabezpieczenia zbiorów będących w posiadaniu instytucji,

Prace inwestycyjne związane z procesem inwestycyjnym, w tym m.in.:

- ✓ przygotowanie terenu pod budowę, prace ziemne,
- ✓ prace budowlano-montażowe, instalacyjne, rozbiórkowe,
- ✓ prace związane z przywróceniem stanu pierwotnego terenu na którym prowadzone były działania związane z realizacją projektu,
- ✓ prace wykończeniowe,
- ✓ przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- ✓ zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu,
- ✓ zakup i modernizacja sprzętu i wyposażenia wraz z montażem, integralnie związanych z projektem,
- ✓ nadzór inwestorski i/lub autorski.

Koszty informacji i promocji projektu zgodnie z ograniczeniem zawartym w Regulaminie konkursu.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y;
- Dostawcy usług energetycznych;
- Przedsiębiorstwa;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.

- ✔ digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego pod warunkiem powszechnego udostępnienia (jako element projektu),
- ✔ usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

Maksymalny poziom dofinansowania	80%
Minimalna/maksymalna wartość projektu	Nie dotyczy
Minimalna/maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu	Nie dotyczy
Minimalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Maksymalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Podmiot odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych

Warunki:

- Wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej.
- Możliwe będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.

Kwalifikowalność wydatków:

w przypadku projektów objętych pomocą publiczną okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się po dniu złożenia

wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem prac przygotowawczych. Natomiast dla projektów realizowanych na zasadach bez pomocy publicznej lub w ramach pomocy de minimis okres kwalifikowania wydatków określony jest w Regulaminie konkursu.

Koszty kwalifikowalne:

- ✔ przygotowanie terenu pod inwestycję, roboty budowlane, prace instalacyjne, prace rozbiórkowe,
- ✔ prace budowlano-montażowe,
- ✔ prace konserwatorskie, prace restauratorskie,
- ✔ przebudowa/budowa infrastruktury technicznej,
- ✔ konserwacja, renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, umożliwiająca zachowanie dotychczasowych funkcji obiektów zabytkowych, a także służąca nadaniu im nowych funkcji użytkowych (z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne), w tym również w połączeniu z działalnością komercyjną,
- ✔ ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków,
- ✔ zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą,
- ✔ usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych,
- ✔ stabilizacja konstrukcyjna części składowych zabytku lub ich odtworzeniem,
- ✔ odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem kolorystyki,
- ✔ odnowienie lub odtworzenie okien, zewnętrznych drzwi i drzwi,
- ✔ więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,

- ✓ termomodernizacja obiektów nie przekraczając 30% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu,
- ✓ przeprowadzenie konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego,
- ✓ koszty małej architektury stanowiącej integralną część zagospodarowania terenu,
- ✓ zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej,
- ✓ modernizacja wystaw stałych,
- ✓ rozbudowa, przebudowa i remont pomieszczeń lub obiektów z przeznaczeniem na
- ✓ udostępnienie oferty kulturalnej oraz zakup środków trwałych służących działalności kulturalnej, zachowaniu dziedzictwa i zwiększeniu dostępności do jego zasobów,
- ✓ digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego.

Koszty informacji i promocji projektu zgodnie z ograniczeniem zawartym w Regulaminie konkursu.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- JST, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- instytucje kultury;
- spółki prawa handlowego, w których udział większościowy –ponad 50% akcji, udziałów itp. –posiadają jednostki sektora finansów publicznych;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;

- parki narodowe i krajobrazowe;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe;
- podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno –prywatnym.

Spółdzielnie mieszkaniowe/wspólnoty mieszkaniowe nie mogą być beneficjentami w ramach działania.

4.1.5. Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

Na co można pozyskać wsparcie?

1. Rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej - zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich i wiejskich (rynków, placów, skwerów, także z terenami zielonymi), wokół których można koncentrować działalność gospodarczą szczególnie o charakterze usługowo-handlowym, sprzedaży produktów regionalnych w tradycyjny sposób bezpośrednio od producentów, pozwalających na poprawę warunków pracy i utworzenie nowych miejsc pracy, w tym dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, oraz miejsc dla przedsiębiorstw społecznych. Także zintegrowane przedsięwzięcia polegające na renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji i wyposażeniu istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturowe, rekreacyjne oraz mieszkalne (ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej).
2. Odnowa tkanki mieszkaniowej. Wsparciem zostanie objęta tkanka mieszkaniowa w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych, jako element szerszego działania rewitalizacyjnego.

Maksymalny poziom dofinansowania	80%
Minimalna/maksymalna wartość projektu	Nie dotyczy
Minimalna/maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu	Nie dotyczy
Minimalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Maksymalna wartość dofinansowania	Możliwość wprowadzenia ograniczenia w Regulaminie konkursu
Podmiot odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych

kaniowej, co do zasady projekt może dotyczyć tylko części wspólnych budynków wielorodzinnych.

- W projektach kompleksowej odnowy tkanki mieszkaniowej - termomodernizacja jako element kompleksowych projektów z dopuszczeniem wyjścia poza części wspólne budynków mieszkalnych, jeśli konieczność taka wynika z audytu energetycznego.
- Projekty dotyczące obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych o wartości przekraczającej 10 mln zł, których realizacja objęta jest zakresem projektu ubiegającego się o współfinansowanie w ramach RPO WM 2014-2020, obligatoryjnie wyłaniane w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.
- Projekty dotyczące obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych o wartości robót budowlanych równej lub przekraczającej 10 mln zł, których realizacja objęta jest zakresem projektu ubiegającego się o współfinansowanie w ramach RPO WM 2014-2020.

Warunki:

- Projekt musi wynikać z aktualnego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji.
- Inwestycje w zakresie kultury w ramach działań rewitalizacyjnych maksymalnie do 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych.
- Możliwość realizacji inwestycji w drogi lokalne (gminne i powiatowe) jeśli stanowią one nie więcej niż 40% kosztów kwalifikowalnych projektu i są elementem programu rewitalizacji.
- W przypadku realizacji projektów z elementami z zakresu termomodernizacji, co do zasady nie może ona stanowić więcej niż 49% wartości projektu i musi być przeprowadzona na podstawie audytu energetycznego.
- W projektach kompleksowej odnowy tkanki miesz-

Kwalifikowalność wydatków:

w przypadku projektów objętych pomocą publiczną okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem prac przygotowawczych. Natomiast dla projektów realizowanych na zasadach bez pomocy publicznej lub w ramach pomocy de minimis okres kwalifikowania wydatków określony jest w Regulaminie konkursu.

Koszty kwalifikowalne:

Prace przygotowawcze - wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu do 5% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, w tym m.in.:

- przygotowanie dokumentacji technicznej,

- ✔ przygotowanie studium wykonalności,
- ✔ przygotowanie audytów energetycznych,
- ✔ przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko,
- ✔ koszt przygotowania przetargu, w tym dokumentacji przetargowej.

Prace inwestycyjne związane z procesem inwestycyjnym, w tym m.in.:

- ✔ nadzór inwestorski, autorski, budowlany, architektoniczny, konserwatorski, archeologiczny, geologiczny, inny,
- ✔ koszty przygotowania terenu pod inwestycję (włącznie jako element projektu);
- ✔ koszty robót budowlanych, przebudowy/budowy infrastruktury technicznej, prac budowlano-montażowych, prac rozbiórkowych, usuwania barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych; przeprowadzenia konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego,
- ✔ racjonalnych usprawnień
- ✔ rozbudowa lub dobudowa jest możliwa wyłącznie w uzasadnionych przypadkach,
- ✔ wydatki na termomodernizację integralnej części obiektu/budynku będącego elementem wsparcia w ramach działania 6.2 i nie przekraczające 49% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu: ściany; stropy: ocieplenie stropodachu, ocieplenie stropu poddasza; stolarka okienna i drzwiowa: modernizacja/wymiana okien i drzwi zewnętrznych wejściowych; wentylacja; instalacja ciepłej wody użytkowej; instalacja centralnego ogrzewania; modernizacja kotłowni; modernizacja oświetlenia; roboty towarzyszące.

Koszty informacji i promocji projektu zgodnie z ograniczeniem zawartym w Regulaminie konkursu.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- JST, ich związki i stowarzyszenia, np. LGD;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa społeczne i TBS-y;
- instytucje kultury;
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- instytucje edukacyjne;
- instytucje rynku pracy;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.

4.2. Procedura aplikacyjna

Wybór źródeł finansowania

- Należy przeanalizować wszystkie dostępne źródła finansowania oraz wybrać to, w które wpisuje się nasz projekt.
- Należy zaplanować projekt – dokładnie sprecyzować zakres, oszacować budżet projektu oraz wyznaczyć czas realizacji. Precyzyjne zaplanowanie projektu ułatwi proces wdrażania przedsięwzięcia, a także jego rozliczenie.
- Należy unikać podwójnego finansowania – jeden projekt może uzyskać wsparcie z jednego źródła.

Przygotowanie wniosku o dofinansowanie MEWA 2.0

Wniosek o dofinansowanie:

- Stanowi załącznik do Regulaminu danego konkursu. Wraz z wnioskiem udostępniana jest instrukcja jego wypełniania. Wniosek należy wypełniać zgodnie z instrukcją.
- Przygotowywany i przesyłany jest wyłącznie za pomocą systemu obsługi wniosków aplikacyjnych Mazowieckiego Elektronicznego Wniosku Aplikacyjnego MEWA 2.0. Złożenie wniosku jest możliwe tylko w trakcie trwania konkursu.
- Podpiswany jest z użyciem podpisu elektronicznego, weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu lub podpisu potwierdzonego profilem zaufanym w ramach ePUAP.
- Załączniki do wniosku o dofinansowanie dołączane są do wniosku w formie elektronicznej w systemie MEWA 2.0.

Należy pamiętać, aby pracować na **aktualnych wzorach** wniosków oraz instrukcji ich wypełniania, bowiem mogą się one różnić między sobą w zależności od konkursu

Termin składania wniosków o dofinansowanie ogłasza Mazowiecka Jednostka Wdrażania projektów Unijnych. Wnioski można składać tylko i wyłącznie w terminie wyznaczonym przez MJWPU.

Ocena formalna oraz merytoryczna wniosku o dofinansowanie

Procedura oceny wniosków o dofinansowanie oparta jest o następujące założenia:

- Ocena formalna koncentruje się na poprawności i kompletności dokumentacji aplikacyjnej, natomiast ocena merytoryczna ma na celu ocenę stopnia wpiśnięcia się projektu w założenia programowe danego działania.
- Ocena wniosku dokonywana jest w oparciu o kryteria formalne, dostępu oraz merytoryczne. Kryteria formalne, dostępu oraz kryteria merytoryczne ogólne to kryteria oceniane 0/1. Oznacza to, że niespełnienie kryterium skutkować będzie odrzuceniem wniosku o dofinansowanie.
- Aby projekt uzyskał pozytywną ocenę podczas oceny merytorycznej, musi uzyskać 60% maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów (w ramach kryteriów merytorycznych szczegółowych).
- W razie stwierdzenia braków w dokumentacji aplikacyjnej, wnioskodawca wzywany jest do jej uzupełnienia. Uzupełnić lub poprawić można jedynie te elementy dokumentacji, które wskazane zostały w piśmie wzywającym do uzupełnień. Wnioskodawca nie może samodzielnie dokonać istotnych modyfikacji projektu na tym etapie (możliwe jest dokonanie poprawek jedynie oczywistych omyłek o czym należy poinformować w piśmie przewodnim).
- Wezwanie do uzupełnień wniosku przesyłane jest do Wnioskodawcy również poprzez system MEWA 2.0. Jednocześnie na podany we wniosku o dofinansowanie adres poczty elektronicznej wysyłane jest zawiadomienie o przesłaniu w systemie MEWA 2.0. pisma wzywającego do uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej.

Wnioskodawca musi dokonać stosownych korekt dokumentacji aplikacyjnej w wyznaczonym terminie. Jakiegokolwiek przesunięcia w tym zakresie, możliwe są jedynie w uzasadnionych przypadkach i wymagają zgody Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Projektów Unijnych. Niedotrzymanie terminu skutkuje odrzuceniem wniosku o dofinansowanie.

- Po zakończonej ocenie formalnej i merytorycznej na stronie internetowej umieszczana jest lista projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania. Wniosek może uzyskać wymaganą liczbę punktów, jednak ze względu na alokację niższą niż łączna wartość wszystkich projektów, które uzyskały pozytywną ocenę, nie zostać zakwalifikowanym do dofinansowania. Dlatego też, tak duże znaczenie ma prawidłowe sporządzenie dokumentacji aplikacyjnej.

Ocena formalna oraz ocena merytoryczna prowadzone są w oparciu o kryteria wyboru projektów. Kryteria oceny projektów udostępniane są wnioskodawcom i stanowią załącznik do Regulaminu konkursu. Oznacza to, że każdy wnioskodawca może dokonać samodzielnie weryfikacji poprawności sporządzenia wniosku wraz z załącznikami, w oparciu o te właśnie kryteria. Należy przy tym pamiętać, że niespełnienie jakiegokolwiek kryterium ocenianego w systemie 0/1 skutkować będzie odrzuceniem wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca może również dokonać oceny wniosku przy wykorzystaniu kryteriów oceny merytorycznej szczegółowej, w ramach której przyznawane są punkty.

Kryteria oceny projektów pełnią jeszcze jedną bardzo ważną funkcję. Otóż wnioskodawca ma świadomość, jakie informacje będą ważne dla ekspertów oceniających projekt i powinien w ten sposób sporządzić dokumentację, aby wszystkie pożądane dane, opisy, informacje przedstawić w sposób klarowny, nie budzący wątpliwości. Należy jednak wystrzegać się próby „wpisania się” w kryteria za wszelką cenę. Pamiętać należy, że projekt

podlega kontroli w trakcie, a także po zakończeniu jego realizacji. Wszelkie założenia projektowe na etapie sporządzania wniosku o dofinansowanie należy czynić z zachowaniem zasady ostrożności, w taki sposób, aby możliwe było osiągnięcie założonych wskaźników produktu i rezultatu i tym samym osiągnięcia celu realizacji przedsięwzięcia.

Odwołanie od oceny

- Każdemu Wnioskodawcy, którego wniosek złożony w trybie konkursowym otrzymał negatywną ocenę, przysługuje prawo wniesienia protestu co do przeprowadzonej oceny.
- Protest może dotyczyć zarówno oceny formalnej, merytorycznej, jak i ewentualnych błędów proceduralnych.
- Protest wnoszony jest w formie pisemnej do Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Projektów Unijnych.

Podpisanie umowy o dofinansowanie

- Wnioskodawca, którego wniosek znajduje się na liście projektów wybranych do dofinansowania zobowiązany jest dostarczyć załączniki do umowy, wskazane przez MJWPU.
- Załączniki przesyłane są przez system MEWA 2.0.

4.3. Załączniki do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie

W poniższych tabelach zawarto listę załączników do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie projektu. Pod każdym załącznikiem umieszczono adnotację:

- ☞ **Załącznik do samodzielnego opracowania** (oznacza, że wnioskodawca musi opracować załącznik we własnym zakresie lub zlecić jego opracowanie wraz z całą dokumentacją aplikacyjną firmie zewnętrznej).
- ☞ **Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej** (oznacza, że wnioskodawca musi pozyskać załącznik z instytucji zewnętrznej, co poprzedzone jest najczęściej złożeniem stosownego wniosku o wydanie dokumentu).
- **Opracowanie branżowe specjalistyczne** (oznacza konieczność zlecenia opracowania specjalistycznej firmie z danej branży).

☞ ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Studium wykonalności

- ☞ Załącznik do samodzielnego opracowania.

Załącznik należy sporządzić zgodnie z zaleceniami zawartymi we Wskazaniach do Studium wykonalności, będącymi załącznikiem do Regulaminu właściwego konkursu.

Należy dołączyć dokument w wersji edytowalnej. Wszystkie tabele finansowe powinny być sporządzone w arkuszu kalkulacyjnym i zawierać aktywne formuły.

Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie oceny oddziaływania na środowisko

- ☞ Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór formularza stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu. Na druku formularza znajduje się instrukcja jego wypełnienia.

Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

- ☞ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Organem właściwym do wydania deklaracji jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ).

Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

🔗 Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Kopia decyzji o warunkach zabudowy lub kopia decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji lub wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) lub studium/wyciąg ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Organem właściwym do wydania dokumentów jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Wniosek należy złożyć w stosowanej komórce Urzędu Miasta.

Kopia pozwolenia na budowę (pozwoleń), zgłoszenia (zgłoszeń) budowy lub wykonywania robót budowlanych

🔗 Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Regulamin konkursu precyzuje, czy jest to załącznik obowiązkowy już na etapie składania wniosku o dofinansowanie, czy też załącznik można dostarczyć dopiero na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Organem właściwym do wydania pozwolenia jest starosta. Wniosek należy złożyć w stosowanej komórce Starostwa Powiatowego.

Wyciąg z dokumentacji technicznej i/lub specyfikacja techniczna

Na żądanie MJWPU, wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć pełną dokumentację techniczną projektu. W przypadku zakupów środków trwałych należy dostarczyć specyfikację techniczną.

Dokumentacja techniczna jest opracowaniem branżowym specjalistycznym. Opracowywana jest przez projektantów posiadających stosowne uprawnienia. Na podstawie tak opracowanej dokumentacji technicznej wnioskodawca zobowiązany jest sporządzić wyciąg z dokumentacji technicznej, który jest załącznikiem do samodzielnego opracowania.

Specyfikacja techniczna środków trwałych jest załącznikiem do samodzielnego opracowania.

Dokument upoważniający osobę/osoby do reprezentowania wnioskodawcy

Dokument rejestrowy, upoważnienie itp.

Dokumenty niezbędne do oceny finansowej kondycji wnioskodawcy

Dokumenty wymagane prawem dla danego typu działalności będące w posiadaniu Wnioskodawcy.

Oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością w celu realizacji projektu

🔗 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Oświadczenie wnioskodawcy dotyczące kwalifikowalności podatku od towarów i usług w projekcie RPOWM 2014-2020

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

W przypadku, gdy podatek VAT jest w projekcie kwalifikowany. Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Ankieta dotycząca wywiązywania się z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór ankiety stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór formularza stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Mapę z lokalizacją planowanej inwestycji, wykonaną przy pomocy np. Google Maps

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Inne niezbędne dokumenty wymagane prawem lub kategorią projektu, np.

Audyt energetyczny lub świadectwo energetyczne.

■ Opracowanie branżowe specjalistyczne.

Oświadczenie wnioskodawcy o niewystępowaniu na obiektach ujętych w projekcie zwierząt objętych ochroną gatunkową na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. z późn. zm., ze szczególnym uwzględnieniem ptaków i nietoperzy.

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór oświadczenie stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

🔗 ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Dokumentacja w zakresie oceny oddziaływania na środowisko – należy załączyć jedynie w przypadku, gdy projekt dotyczy przedsięwzięć o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.)

■ Opracowanie branżowe specjalistyczne.

Deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną – należy załączyć jedynie dla inwestycji lub działań mieszczących się w katalogu, o którym mowa w art. 425 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r., poz. 1566, z późn. zm.) dla których jednocześnie wydano ocenę wodnoprawną.

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej.

Organem właściwym do wydania deklaracji jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (RDOŚ).

Kopia zawartej umowy (porozumienia lub innego dokumentu) w przypadku, gdy projekt jest realizowany w partnerstwie.

Zaświadczenie NFOŚiGW potwierdzające pozytywną ocenę Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej.

Inne dokumenty istotne z punktu widzenia wnioskodawcy

Wnioskodawca może dostarczyć inne dokumenty nie wymagane Regulaminem konkursu, które jednak w jego opinii są istotne dla prawidłowej oceny projektu.

🔗 ZAŁĄCZNIKI DO UMOWY

Harmonogram płatności

🔗 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór harmonogramu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Harmonogram rzeczowo-finansowy

🔗 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór harmonogramu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Oświadczenie beneficjenta dotyczące kwalifikowalności podatku od towarów i usług w projekcie RPO WM 2014-2020

🔗 Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór oświadczenie stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Zaświadczenie/a z banku o wyodrębnionym/ych dla projektu rachunku/ach bankowym/ch

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Kopię pozwolenia na budowę/zezwoleń na /zgłoszenia budowy lub wykonywania robót budowlanych – w przypadku gdy załączniki nie były dostarczone na etapie oceny formalnej

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Regulamin konkursu precyzuje, czy jest to załącznik obowiązkowy już na etapie składania wniosku o dofinansowanie, czy też załącznik należy dostarczyć dopiero na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie. Organem właściwym do wydania pozwolenia jest starosta. Wniosek należy złożyć w stosowanej komórce Starostwa Powiatowego.

Dokumenty potwierdzające prawo do dysponowania wszystkimi gruntami lub obiektami na cele inwestycyjne, na terenie których projekt ma być realizowany

Np. Wypis z Księgi Wieczystej w przypadku prawa własności

Zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o niezaleganiu w opłaceniu podatków

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Zaświadczenie z ZUS o niezaleganiu w opłaceniu składek

ρ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Oświadczenie Beneficjenta o wybranej formie dokonywania rozliczeń (zaliczki i/lub refundacja poniesionych wydatków)

ρ Załącznik do samodzielnego opracowania

Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Zakres danych osobowych powierzonych do przetwarzania

ϕ Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Wzór oświadczenia osoby fizycznej, której dane osobowe są przetwarzane w ramach Projektu

ϕ Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Wzór upoważnienia do przetwarzania danych osobowych na poziomie Beneficjenta i podmiotów przez niego umocowanych

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Wzór odwołania upoważnienia do przetwarzania danych osobowych na poziomie Beneficjenta i podmiotów przez niego umocowanych

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Harmonogram zamówień w ramach projektu

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Wniosek o nadanie/zmianę/wycofanie dostępu dla osoby uprawnionej do systemu SL2014

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis (jeśli dotyczy)

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Oświadczenie o nieotrzymaniu pomocy publicznej/pomocy de minimis na planowane przedsięwzięcie

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Oświadczenie o otrzymaniu/nieotrzymaniu pomocy de minimis

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania.

Wzór dokumentu stanowi załącznik do Regulaminu właściwego konkursu.

Inne niezbędne dokumenty wymagane prawem lub kategorią projektu

W dokumentacji konkursowej znajduje się informacja o załącznikach, które należy dołączyć do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie. Sporządzając załączniki należy kierować się udostępnionymi instrukcjami w tym zakresie.

4.4. Gdzie szukać informacji

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)

Adres centrali:
ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

tel.: 022 542 20 00

fax: 022 698 31 44

www.mazowia.eu

punkt_kontaktowy@mazowia.eu

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich (GPIFE)

Adres:
ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

Infolinia: 801-101-101 , 22 542 27 99

Punkt Przyjmowania Wniosków:

ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa

Czynny: pn.-pt. 8.00-16.00

5. Bank Gospodarstwa Krajowego

5.1. Fundusz Dopłat - Bezzwrotne wsparcie budownictwa

Tworzenie mieszkań komunalnych i z najmem socjalnym oraz dla szczególnych grup społecznych - bezzwrotne wsparcie budownictwa gminnego z Funduszu dopłat zwiększenie zasobu lokali mieszkalnych oraz lokali i pomieszczeń z zakresu pomocy społecznej, służących zaspokajaniu potrzeb osób o niskich i przeciętnych dochodach. Beneficjenci wsparcia – gminy.

Przedmiot finansowania:

- mieszkania komunalne
- mieszkania z najmem socjalnym
- mieszkania chronione, dla powodźian, zakładowe oraz pomieszczenia
- tymczasowe
- noclegownie, schroniska dla bezdomnych, ogrzewalnie.

BGK finansuje nowe budynki, ale także rewitalizacje/remonty połączone z adaptacją na cele mieszkaniowe oraz remonty budynków wyłączonych z użytkowania.

Rodzaj wsparcia	Bezzwrotne
Udział w koszcie inwestycji	Do 60%
Nabór wniosków	Ciągły

Montaż finansowy

Możliwość połączenia z kredytem budowlanym

Zaangażowanie finansowe gminy

Uzyskanie wsparcia wymaga zaangażowania przez gminę dwukrotności kwoty dofinansowania

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, które mogą uzyskać wsparcie:

- budowa budynku (rozbudowa lub nadbudowa),
- remont lub przebudowa budynku niemieszkalnego lub części takiego budynku,
- remont lub przebudowa budynku mieszkalnego albo części takiego budynku (wyłączony z użytkowania),
- zmiana sposobu użytkowania budynku albo części takiego budynku,
- remont lub przebudowa budynku istniejącej noclegowni, schroniska dla bezdomnych, ogrzewalni w celu dostosowania do standardów,
- kupno lokali mieszkalnych, budynku mieszkalnego albo udziału we współwłasności budynku mieszkalnego (także połączone z remontem).

Procedura aplikacyjna:

Nabór wniosków - w trybie i ciągłym, trwającym do czasu wyczerpania środków

- Złożenie wniosku o finansowe wsparcie w Banku Gospodarstwa Krajowego
- Na stronie internetowej udostępniony jest wzór wniosku
- Maksymalny czas realizacji przedsięwzięcia objętego wsparciem nie może przekroczyć 24 miesięcy, a w przypadku przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pożytku publicznego – 36 miesięcy.
- Zakończenie realizacji przedsięwzięcia - sytuacja, w której zgodnie z odrębnymi przepisami można

przystąpić do użytkowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych, pozyskanych w wyniku przedsięwzięcia

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- gminy,
- jednoosobowe spółki gminne,
- związki międzygminne,
- powiaty,
- organizacje pożytku publicznego,
- spółki celowe.

Gdzie szukać informacji:

Bank Gospodarstwa Krajowego
Sekretariat Departamentu Funduszy
Mieszkaniowych

tel: +48 22 522 96 10

[www.bgk.pl/fundusze-i-programy/programy/
bezwrotne-wsparcie-budownictwa/](http://www.bgk.pl/fundusze-i-programy/programy/bezwrotne-wsparcie-budownictwa/)

5.2. Wsparcie społeczne budownictwa czynszowego

Celem instrumentu jest zwiększenie dostępności mieszkań na wynajem dla osób o umiarkowanych dochodach.

Instrumenty wsparcia:

Kredyt preferencyjny SBC – na mieszkania na wynajem z limitem czynszu 5% wartości odtworzeniowej

- ➔ Kredyt SBC dla inwestora – do 30 lat,
- ➔ WIBOR 3M bez marży BGK,
- ➔ do 80% kosztów inwestycji.

Kredyt budowlany – na mieszkania na wynajem, w tym z opcją docelowej własności

- ➔ Kredyt budowlany dla inwestora – do 30 lat,
- ➔ WIBOR + marża,
- ➔ do 80% kosztów inwestycji.

Granty z Funduszu Dopłat – na mieszkania na wynajem z limitem czynszu 4% wartości odtworzeniowej

- ➔ Grant do 20% kosztów inwestycji dla gminy,
- ➔ finansowanie bezzwrotne.
- ➔ Możliwość łączenia kredytów z grantami (wówczas gmina wskazuje najemców)

Podstawowe założenia:

- finansowane są inwestycje TBS, SM i spółek gminnych (o kredyty nie mogą ubiegać się gminy),

- brak limitów/ograniczeń w przypadku kredytu budowlanego (czynsz, dochody, partycypacja, finansowanie lokali użytkowych itp.), chyba że pojawia się grant,
- grantem nie są finansowane garaże podziemne ani grunt,
- BGK finansuje nowe budynki, ale także rewitalizacje/remonty połączone z adaptacją na cele mieszkaniowe.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- TBS,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- spółki gminne.

Gdzie szukać informacji:

Departament Kredytowych Programów Mieszkaniowych,
Centrala BGK w Warszawie,
al. Jerozolimskie 7

tel. 22 599 82 75

www.bgk.pl/fundusze-i-programy/programy/wsparcie-spoecznego-budownictwa-czynszowego/

5.3. Fundusz Termomodernizacyjny i Remontów

Celem Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe oraz wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych, w których były lokale kwaterunkowe. Dzięki temu ma nastąpić poprawa stanu technicznego budynków, w tym mieszkalnych.

W ramach obsługi Funduszu Termomodernizacji i Remontów Bank Gospodarstwa Krajowego podejmuje decyzje o przyznaniu premii oraz po spełnieniu warunków do jej wypłaty, dokonuje przekazania premii.

Instrumenty wsparcia:

Premia termomodernizacyjna – dla właścicieli lub zarządców budynków (w tym gmin, spółek)

- ➔ **Przedmiot finansowania:** termomodernizacje budynków mieszkalnych

Premia remontowa – dla właścicieli lub zarządców starszych budynków (w tym TBS)

- ➔ **Przedmiot finansowania:** remonty budynków wielorodzinnych oddanych do użytkowania przed 14 sierpnia 1961 r.

Premia kompensacyjna – tylko dla osób fizycznych

- ➔ **Przedmiot finansowania:** remonty budynków z b. lokalami kwaterunkowymi, rekompensata strat z tyt. czynszu regulowanego

Premia termomodernizacyjna:

Premia termomodernizacyjna przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia termomodernizacyjnego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez inwestora.

Przyznawana z tytułu realizacji przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w wysokości stanowiącej **20%** wykorzystanej kwoty kredytu zaciągniętego na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż:

- 16% kosztów poniesionych na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego,
- dwukrotność przewidywanych rocznych oszczędności kosztów energii, ustalonych na podstawie audytu energetycznego.

W celu uzyskania premii termomodernizacyjnej kwalifikujący się do wsparcia podmiot składa w banku kredytującym, wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego:

- wniosek o przyznanie premii termomodernizacyjnej,
- oryginał audytu energetycznego.

Premia remontowa:

Premia remontowa przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez inwestora.

Przyznawana z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego, w wysokości stanowiącej **20%** wykorzystanej kwoty kredytu zaciągniętego na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż **15%** poniesionych kosztów.

W celu uzyskania premii remontowej kwalifikujący się do wsparcia podmiot składa w banku kredytującym wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu na realizację przedsięwzięcia remontowego:

- wniosek o przyznanie premii remontowej,
- oryginał audytu remontowego,
- wszystkie zaświadczenia albo oświadczenie o pomocy de minimis uzyskanej w ciągu bieżącego roku podatkowego i dwóch poprzednich lat podatkowych, o ile inwestor będący beneficjentem pomocy publicznej pomoc taką uzyskał,
- dokument potwierdzający rozpoczęcie użytkowania budynku wielorodzinnego przed dniem 14 sierpnia 1961 roku, a w przypadku braku możliwości udokumentowania tego faktu – składa w banku kredytującym pisemne oświadczenie potwierdzające fakt użytkowania tego budynku przed ww. datą.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- A. Premia termomodernizacyjna: inwestorzy bez względu na status prawny z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a więc np.:
 - osoby prawne (m.in. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego),
 - jednostki samorządu terytorialnego,
 - wspólnoty mieszkaniowe,
 - osoby fizyczne (w tym właściciele domów jednorodzinnych).
- B. Premia remontowa:
 - osoby fizyczne,
 - wspólnoty mieszkaniowe z większościovym udziałem osób fizycznych,
 - spółdzielnie mieszkaniowe,
 - stowarzysztwa budownictwa społecznego.

Gdzie szukać informacji:

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
Region Mazowiecki
Al. Jerozolimskie 7
00-955 Warszawa

tel. 22 522 93 33

www.bgk.pl/fundusze-i-programy/fundusz-termomodernizacji-i-remontow-ftir/

5.4. Fundusz Dostępności - pożyczki udzielane przez BGK

Preferencyjna pożyczka udzielana jest na likwidację barier architektonicznych, co przyczyni się do zapewnienia dostępności budynków (w szczególności budynków mieszkalnictwa wielorodzinnego oraz budynków użyteczności publicznej) dla osób ze szczególnymi potrzebami m.in.:

- osób niepełnosprawnych, rodziców z dziećmi,
- osób starszych.

Do finansowania nie kwalifikują się inwestycje fizycznie zakończone na moment składania wniosku.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, kwalifikowalne są udokumentowane wydatki nie starsze niż 12 m-cy na dzień złożenia wniosku o pożyczkę.

Okres spłaty w latach

20 lat

Karencja w spłacie kapitału

6 miesięcy

Oprocentowanie roczne

0,15

Umorzenie spłaty kapitału pożyczki

do 40%

Wkład własny

Brak wymogu wkładu własnego - finansowanie 100% kosztów inwestycji

Opłaty i prowizje z tytułu udzielenia pożyczki

Brak

PFRON

Możliwość uzyskania do 50% z PFRON na częściowe pokrycie kosztów inwestycji

Projekty które otrzymają pożyczkę powinny zwiększać dostępność do budynków poprzez likwidację barier w poruszaniu i komunikowaniu się np.:

- dobudowa szybu windowego,
- zamontowanie nowych dźwigów osobowych w budynkach,
- dostawa, zakup i montaż platform pionowych i ukośnych oraz innych urządzeń do transportu pionowego,
- budowa pochylni,
- montaż nawierzchni antypoślizgowej,
- dojścia do stanowisk postojowych – niwelowanie różnic poziomów,
- przystosowanie drzwi,
- instalację sygnalizacji świetlnej
- oznaczenie wejść do budynków pasem ostrzegawczym,
- instalacja głośnomówiących domofonów,
- zakup i montaż oznakowań dla niewidomych i słabowidzących,

➤ oznakowanie budynku dużą czcionką i kolorem kontrastowym.

➤ spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego.

Procedura aplikacyjna

- Nabór wniosków - w trybie otwartym i ciągłym, trwającym co najmniej do czasu wyczerpania środków. Wnioski można składać od dnia 4 października 2019 r
- Wnioski muszą być sporządzone zgodnie ze wzorem określonym przez BGK należy składać w formie papierowej w Regionach, właściwych terytorialnie dla siedziby Wnioskodawcy.
- Wnioski mogą być dostarczane osobiście, bądź przesyłane pocztą na adres Regionu
- Przyznanie pożyczki uzależnione jest od pozytywnej analizy zdolności kredytowej oraz wymaganych zabezpieczeń.
- Realizacja projektu

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną;
- podmioty w ramach administracji rządowej, m.in. państwowe osoby prawne, w tym jednostki od nich zależne;
- spółki komunalne oraz inne podmioty zależne od jednostek samorządu terytorialnego;
- inne niewymienione powyżej jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną;
- szkoły wyższe;
- jednostki naukowe;
- instytucje kultury;

Gdzie szukać informacji:

Bank Gospodarstwa Krajowego
Departament Programów Europejskich
Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa

tel.: (+48 22) 599 88 88 lub 801 598 888

www.bgk.pl/fundusze-i-programy/fundusz-dostepnosci/

5.5. Pożyczka rewitalizacyjna Jessica2

Pożyczka JESSICA 2 ze środków UE na realizację przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji obszarów zmarginalizowanych.

Warunek konieczny uzyskania wsparcia z pożyczki Jessica2 - nadanie **nowej funkcjonalności** obiektowi będącemu przedmiotem dofinansowania.

Obiekt

Projekt - Jessica2

Nowa funkcjonalność

Przeznaczenie:

Rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej, w tym:

- zagospodarowanie/zmiana sposobu użytkowania przestrzeni publicznych (rynków, placów, skwerów, także z terenami zielonymi), wokół których można koncentrować działalność gospodarczą, pozwalającą na poprawę warunków pracy/tworzenie nowych miejsc pracy, w tym dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz miejsc dla przedsiębiorstw społecznych,
- rewitalizacja, modernizacja, adaptacja i wyposażenie istniejącej zabudowy oraz dostosowanie budynków do funkcji społecznych, gospodarczych, rekreacyjnych, kulturalnych, edukacyjnych oraz mieszkalnych (ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej), w tym remont istniejących budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich.

Odnowa tkanki mieszkaniowej:

- tkanka mieszkaniowa w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych (w szczególności ścian zewnętrznych, ścian nośnych, fundamentów, dachów, stropów, strychów, ciągów komunikacyjnych, systemów wentylacji, pralni, suszarni, przechowalni wózków dziecięcych i rowerów, wind oraz instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i elektrycznych ograniczonych do pionów i poziomów z wyłączeniem przyłączy do poszczególnych lokali), jako element szerszego działania rewitalizacyjnego,
- dopuszcza się wyjście poza części wspólne budynków mieszkalnych jeśli ...

Podstawowe wymogi

- Projekty wynikające bezpośrednio z Programu rewitalizacji dla danego obszaru, na którym realizowany jest Projekt, tzn. dany projekt musi znajdować się na liście projektów głównych lub przedsięwzięć uzupełniających / pozostałych (które mogą być określone obszarowo i tematycznie).
- Realizowane Projekty powinny mieć na celu aktywizację społeczną i gospodarczą zdegradowanych obszarów, ocenianych w oparciu o kryteria: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Do finansowania nie kwalifikują się projekty, które:

- Polegają na budowie nowych budynków.
- Wykraczają poza części wspólne budynków wielorodzinnych.
- Zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem Wniosku.
- Mają na celu jedynie poprawę estetyki przestrzeni i polegają tylko na działaniach remontowych/modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarach zdegradowanych (przy czym w przypadku Projektów z zakresu odnowy tkanki mieszkaniowej nie ma konieczności nadania nowych funkcji modernizowanym budynkom).

Kwota pożyczki

Max. do 20 mln zł dla projektu

Okres finansowania

Do 15 lat liczone od pierwszej wypłaty środków

Karencja w spłacie

Na okres realizacji Projektu, w tym na okres dochodzenia do pełnej zdolności operacyjnej Projektu, ale nie dłużej niż 48 miesięcy

Oprocentowanie

Stałe lub zmienne w zależności od decyzji Inwestora, obliczane na bazie stopy referencyjnej NBP (w chwili obecnej 1,5%) pomniejszanej o tzw. wskaźnik społeczny wynoszący maksymalnie 80% (nie może być niższe niż 0,25% w skali roku)

Finansowanie

Od 70% do 100% kosztów kwalifikowalnych projektu; udział pożyczki uzależniony od formy udzielanej pożyczki (pożyczka z pomocą regionalną/de minimis/bez pomocy) i poziomu współfinansowania

Współfinansowanie projektu w ramach kredytu BGK

Co do zasady co najmniej 22% finansowania dłużnego wydatków kwalifikowalnych projektu

Opłaty i prowizje bankowe

Brak

Zabezpieczenie spłaty

Standardowo weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową (w przypadku JST), hipoteka do 120% kwoty niespłaconej pożyczki z odsetkami za pierwszy rok

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- jednostki samorządu terytorialnego (JST), ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- organizacje pozarządowe;
- jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa społeczne, towarzystwa budownictwa społecznego (TBS);
- instytucje kultury;
- instytucje edukacyjne;
- instytucje rynku pracy;
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe

Gdzie szukać informacji:

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
Region Mazowiecki
Al. Jerozolimskie 7
00-955 Warszawa

tel. 22 522 93 33

www.bgk.pl/fundusze-i-programy/pozyczka-rewitalizacyjna/mazowieckie/

6. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

6.1. Program Priorytetowy „SOWA” – oświetlenie zewnętrzne

Rodzaje przedsięwzięć o dofinansowanie których można się ubiegać:

- A. kompleksowa modernizacja oświetlenia zewnętrznego w zakresie istniejącej sieci oświetleniowej, w szczególności:
- demontaż starych wyeksploatowanych opraw oświetleniowych,
 - montaż nowych opraw oświetleniowych,
 - wymiana przewodów elektrycznych w słupach i wysięgnikach wraz z wymianą zabezpieczeń,
 - wymiana wysięgników,
 - wymiana zapłonników,
 - wymiana wyeksploatowanych słupów kablowych,
 - modernizacja/przebudowa istniejących punktów zapalania i sterowania oświetleniem,
 - montaż sterowalnych układów redukcji mocy oraz stabilizacji napięcia zasilającego,
 - montaż inteligentnego sterowania oświetleniem
- B. montażu nowych punktów świetlnych w ramach modernizowanych istniejących ciągów oświetleniowych, jeżeli jest to niezbędne do spełnienia obowiązujących przepisów.

Dofinansowanie nie może być udzielone na przedsięwzięcia, których realizacja została zakończona przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Dofinansowanie udzielane w formie pożyczki, zgodnie z programem priorytetowym.

Procedura aplikacyjna:

Ogłoszenie o naborze

Audyt oświetlenia - zakres modernizacji oświetlenia wskazany we wniosku o dofinansowanie musi wynikać z przeprowadzonego audytu

Przedsięwzięcie może obejmować dodatkowo zakres prac bezpośrednio związanych z realizowaną inwestycją

Formularz wniosku wraz z instrukcją jego wypełniania dostępny jest w Generatorze Wniosków o Dofinansowanie gwd.nfosigw.gov.pl

Wniosek składa się w wersji elektronicznej przez GWD przy użyciu podpisu elektronicznego, lub w przypadku braku podpisu elektronicznego, oprócz przesłania wersji elektronicznej należy złożyć wygenerowany przy użyciu GWD wydruk wniosku

Do kogo kierowane jest wsparcie:

jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz spółki z większościovym udziałem j.s.t., posiadające tytuł do dysponowania infrastrukturą oświetlenia zewnętrznego, w tym ulicznego w zakresie realizowanego przedsięwzięcia.

Gdzie szukać informacji

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3A
02-673 Warszawa

22 45 90 000

22 45 90 001

www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/owietleniezewntrzne/ii-nabor-2019/

6.2. Program Priorytetowy „Budownictwo energooszczędne - zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Rodzaje projektów podlegających dofinansowaniu – modernizacja energetyczna budynków:

- szpitali, zakładów opiekuńczo - leczniczych, zakładów pielęgnacyjno - opiekuńczych, hospicjów, przychodni przyszpitalnych, laboratoriów, budynków technicznych, budynków administracyjnych, sieci ciepłowniczych lokalnie łączących obiekty techniczne (źródła ciepła) z pozostałymi obiektami szpitalnymi, pod warunkiem, że obiekty te wchodzą w skład kompleksu szpitalnego,
- obiektów zabytkowych, tzn. takich, które zostały wpisane do Rejestru zabytków lub znajdują się w ewidencji wojewódzkiej lub gminnej, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- obiektów sakralnych oraz budynków towarzyszących,

- domów studenckich,
- innych przeznaczonych na potrzeby kultury, kultu religijnego, oświaty, opieki, wychowania, nauki.

Dofinansowanie udzielane w formie dotacji (85%) i pożyczki (100%) lub tylko samej dotacji lub samej pożyczki

Procedura aplikacyjna:

Ogłoszenie o naborze

- ➔ Formularz wniosku wraz z instrukcją jego wypełniania dostępny jest w Generatorze Wniosków o Dofinansowanie www.gwd.nfosigw.gov.pl
- ➔ Wniosek składa się w wersji elektronicznej przez GWD przy użyciu podpisu elektronicznego, lub w przypadku braku podpisu elektronicznego, oprócz przesłania wersji elektronicznej należy złożyć wygenerowany przy użyciu GWD wydruk wniosku
- ➔ Oena wniosku o dofinansowanie
- ➔ Podpisanie umowy o dofinansowanie

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- podmioty prowadzące działalność leczniczą w zakresie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych,
- podmioty prowadzące muzea wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów,
- podmioty prowadzące domy studenckie,

- podmioty będące właścicielem budynku wpisanego do Rejestru zabytków zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- kościoły, kościelne osoby prawne lub związki wyznaniowe.

Gdzie szukać informacji:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3A
02-673 Warszawa

22 45 90 000
22 45 90 001

www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/budownictwo-energooszczędne/nabor-12019-czesc-1/

7. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

7.1. Program „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszenie zużycia energii cieplnej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii”

Forma dofinansowania:

- pożyczka,
- pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć
- współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Intensywność dofinansowania:

- dla zadań o charakterze inwestycyjnym, modernizacyjnym lub polegającym na zakupie środków trwałych i wyposażenia - do 100 % kosztów kwalifikowanych.
- wysokość pożyczki na współfinansowanie projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej - do 100% różnicy między kosztami kwalifikowanymi, a wysokością dofinansowania dla projektu ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe zasady udzielania wsparcia:

- Otrzymanie pożyczki uzależnione jest od zdolności kredytowej. Warunkiem udzielenia pożyczki jest zabezpieczenie przez wnioskodawcę jej spłaty w formach zaakceptowanych przez Fundusz.
- Pożyczki udzielone przez Fundusz mogą być częściowo umarżane.

Oprocentowanie:

- preferencyjne, oparte o stopę redyskonta weksli przyjętą przez RPP,
- dla jst i ich związków - 0,9 s.r.w., nie mniej niż 1,5 % w stosunku rocznym, spółek prawa handlowego, pozostałych osób prawnych, osób fizycznych
- prowadzących działalność gospodarczą, wspólnot mieszkaniowych - w wysokości 1,2 s.r.w., niemniej niż 3,0% w stosunku rocznym.

Procedura aplikacyjna:

Ogłoszenie o naborze

- ➔ Złożenie wniosku wraz z załącznikami zgodnymi ze wzorami na stronie internetowej opatrzonymi podpisami w siedzibie biura WFOŚiGW w Warszawie lub siedzibie wydziału zamiejscowego
- ➔ Można ubiegać się o pożyczkę na zadanie, którego realizacja nie została zakończona
- ➔ Ocena zdolności kredytowej, ocena wniosku.
- ➔ Podpisanie umowy, możliwe częściowe umorzenie

Dofinansowaniu podlegać mogą m.in. przedsięwzięcia polegające na:

- termomodernizacji budynku
- zastosowaniu wentylacji z odzyskiem ciepła (rekuperacji)
- modernizacji źródła ciepła
- likwidacji istniejącego źródła ciepła z jednoczesnym podłączeniem obiektu do sieci ciepłowniczej
- budowie lub rozbudowie sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących obiektów do sieci
- modernizacji sieci ciepłowniczej, modernizacji węzłów cieplnych
- budowie lub rozbudowie sieci gazowej połączonej z likwidacją lokalnych kotłowni

- modernizacji systemów cieplnych o niskiej sprawności lub złym stanie technicznym,
- zakupie i montażu instalacji odnawialnych źródeł energii.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się m.in.:

- przygotowanie i oczyszczenie podłoża pod ocieplenie, zakup materiału i wykonanie ocieplenia, wykonanie warstwy elewacyjnej,
- drenaż (osuszanie) przy ociepleniu fundamentów,
- wykonanie opaski wokół budynku przy ocieplaniu ścian przyziemia,
- koszty związane z użyciem sprzętu,
- modernizacja konstrukcji dachu/stropodachu niezbędne przy ociepleniu, wymiana pokrycia dachowego (dot. ocieplenia),
- wymiana okien wraz z wymianą parapetów okiennych zewnętrznych,
- wymiana drzwi zewnętrznych/bram garażowych,
- demontaż i montaż obróbek blacharskich, instalacji odgromowej,
- demontaż, zakup, montaż instalacji kanałów wentylacyjnych,
- wymiana wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. wraz z zakupem i montażem grzejników,
- zakup i montaż zaworów termostatycznych,
- demontaż starej i zakup nowej instalacji technologicznej kotłowni wraz z niezbędną aparaturą kontrolno-pomiarową,
- instalacją elektryczną w obrębie kotłowni, zbiornikami na paliwo, czujnikiem tlenu węgla,
- zakup urządzeń lub materiałów niezbędnych do budowy lub modernizacji sieci ciepłowniczych/gazowych, roboty budowlano-montażowe,
- rozruch technologiczny instalacji i urządzeń,

- modernizację systemów ciepłych o niskiej sprawności i złym stanie technicznym,
- budowę lub modernizację źródeł w oparciu o zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji,
- opracowanie dokumentacji projektowej/technicznej,
- nadzór nad realizacją inwestycji.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki
- spółki prawa handlowego,
- pozostałe osoby prawne,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- wspólnoty mieszkaniowe.

Gdzie szukać informacji:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. Ogrodowa 5/7
00-893 Warszawa

tel. (+48) 22504 41 00
fax (+48) 22 504 41 39

wfosigw.pl/porgramy_i_konkursy/oa-1-ograniczenie-emisji-zanieczyszczen-do-powietrza-zmniejszenie-zuzycia-energii-cieplnej-oraz-wykorzystanie-odnawialnych-zrodel-energii-2/

7.2. Program „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego”

Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego.

Forma dofinansowania:

- pożyczka,
- dotacja.

Intensywność dofinansowania:

- w formie pożyczki - do 100%
- w formie dotacji:
 - do 70% kosztów kwalifikowanych - dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku – nie większej niż 1000
 - do 50% kosztów kwalifikowanych - dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku – w przedziale powyżej 1000 do 2000
 - do 30% kosztów kwalifikowanych - dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku – powyżej 2000 do 30% kosztów kwalifikowanych – dla powiatów
 - kwota dofinansowania dla jednego beneficjenta oraz gminy/powiatu wchodzącej w skład związku JST w danym naborze nie może przekroczyć 21 000,00 zł.

Oprocentowanie pożyczek:

- dla jst i ich związków – w wysokości 0,9 s.r.w., nie mniej niż 1,5 % w stosunku rocznym,
- dla powiatów nie mniej niż 1,0 %
- dla pozostałych osób prawnych oraz osób fizycznych

prowadzących działalność gospodarczą – w wysokości 1,2 s.r.w., niemniej niż 3,0%.

Kwalifikowane koszty jednostkowe zadania objętego dofinansowaniem nie mogą przekroczyć:

- 600 zł za Mg za demontaż odpadów zawierających azbest wraz z pozostałymi czynnościami prowadzącymi do ich unieszkodliwienia oraz ich unieszkodliwienie, 400 zł za Mg za czynności prowadzące do unieszkodliwienia odpadów
- zawierających azbest (bez dokonywania ich demontażu) wraz ich unieszkodliwieniem.

Podstawowe zasady udzielania pożyczki:

- Otrzymanie pożyczki uzależnione jest od zdolności kredytowej. Warunkiem udzielenia pożyczki jest zabezpieczenie przez wnioskodawcę jej spłaty w formach zaakceptowanych przez Fundusz.

Procedura aplikacyjna

Ogłoszenie o naborze

- ➔ Złożenie wniosku wraz z załącznikami zgodnymi ze wzorami na stronie internetowej opatrzonymi podpisami w siedzibie biura WFOŚiGW w Warszawie lub siedzibie wydziału zamiejscowego
- ➔ Można ubiegać się o dofinansowanie na zadanie, którego realizacja nie została zakończona
- ➔ Podpisanie umowy, możliwe częściowe umorzenie

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia:

w zakresie usunięcia i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz przedsięwzięcia w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest na obszarach, gdzie wystąpiły szkody wywołane działaniem żywołów.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się:

demontaż, zbieranie, załadunek, przygotowanie do transportu, transport, a także przekazanie odpadów zawierających azbest do unieszkodliwiania metodami dopuszczonymi do stosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich unieszkodliwienie.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki,

Gdzie szukać informacji:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. Ogrodowa 5/7
00-893 Warszawa

tel. (+48) 22504 41 00
fax (+48) 22 504 41 39

wfosigw.pl/pogramy_i_konkursy/oz-1-zadania-z-zakresu-ochrony-ziemi/

7.3. Program „Modernizacja oświetlenia elektrycznego”

Forma dofinansowania:

- pożyczka,
- pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć
- współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Intensywność dofinansowania:

- dla zadań o charakterze inwestycyjnym, modernizacyjnym lub polegającym na zakupie środków trwałych i wyposażenia - do 100 % kosztów kwalifikowanych.
- wysokość pożyczki na współfinansowanie projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej - do 100% różnicy między kosztami kwalifikowanymi, a wysokością dofinansowania dla projektu ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe zasady udzielania wsparcia:

- Otrzymanie pożyczki uzależnione jest od zdolności kredytowej. Warunkiem udzielenia pożyczki jest zabezpieczenie przez wnioskodawcę jej spłaty w formach zaakceptowanych przez Fundusz.
- Pożyczki udzielone przez Fundusz mogą być częściowo umarżane.

Oprocentowanie:

- preferencyjne, oparte o stopę redyskonta weksli przyjętą przez Radę Polityki Pieniężnej,
- dla jst i ich związków – 0,9 s.r.w., nie mniej niż 1,5 % w stosunku rocznym,
- spółek prawa handlowego, pozostałych osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, wspólnot mieszkaniowych – w wysokości 1,2 s.r.w., niemniej niż 3,0% w stosunku rocznym.

Procedura aplikacyjna:

Ogłoszenie o naborze

- ➔ Złożenie wniosku wraz z załącznikami zgodnymi ze wzorami na stronie internetowej opatrzonymi podpisami w siedzibie biura WFOŚIGW w Warszawie lub siedzibie wydziału zamiejscowego
- ➔ Można ubiegać się o dofinansowanie na zadanie, którego realizacja nie została zakończona
- ➔ Ocena zdolności kredytowej, ocena wniosku.
- ➔ Podpisanie umowy, możliwe częściowe umorzenie

Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia:

polegające na ograniczeniu zużycia energii elektrycznej i poszanowaniu energii elektrycznej poprzez modernizację istniejącego oświetlenia.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się:

- koszt demontażu starych opraw elektrycznych i źródeł światła,
- koszt zakupu i montażu nowych opraw elektrycznych i źródeł światła,
- modernizacja i wymiana systemu sterowania oświetleniem,
- koszt wymiany bezpieczników, zapłonników, przewodów elektrycznych od oprawy do bezpieczników (dotyczy oświetlenia zewnętrznego,

- montaż sterowalnych układów redukcji mocy oraz stabilizacja napięcia zasilającego,
- opracowanie dokumentacji projektowej.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki
- spółki prawa handlowego
- pozostałe osoby prawne
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Gdzie szukać informacji:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. Ogrodowa 5/7
00-893 Warszawa

tel. (+48) 22504 41 00
fax (+48) 22 504 41 39

wfosigw.pl/pogramy_i_konkursy/oa-2-modernizacja-oswietlenia-elektrycznego-2/

8. Bank Ochrony Środowiska – preferencyjne kredyty

Bank Ochrony Środowiska oferuje preferencyjne kredyty na modernizację budynków:

Kredyt inwestycyjny na remont, ocieplenie, modernizację nieruchomości

- preferencyjne oprocentowanie,
- doradztwo i wsparcie przy realizacji inwestycji,
- możliwość sfinansowania szerokiego zakresu inwestycji, w tym przedsięwzięć ograniczających koszty eksploatacyjne dzięki wykorzystaniu rozwiązań ekologicznych,
- dopasowanie spłat kredytu do możliwości finansowych wspólnoty,
- karencja w spłacie kapitału dopasowana do indywidualnych potrzeb wspólnoty,
- szczegółowe warunki kredytu zawarte zostaną w umowie kredytowej.

Kredyty z premią ekologiczną

- przeznaczony na ekomodernizację - przy osiągnięciu założonego efektu ekologicznego można otrzymać premię:
 - termomodernizacyjną – do 20% wykorzystanej kwoty kredytu,
 - remontową – do 20% wykorzystanej kwoty kredytu dla kredytów na przedsięwzięcia remontowe,
- szeroki zakres inwestycji objętych premią ekologiczną:
 - zmniejszenie zapotrzebowania na energię służącą do ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w budynkach,

- zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych i lokalnych źródłach ciepła,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją źródła lokalnego,
- całkowita lub częściowa zamiana źródła energii na odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji,
- opieka doradcy i pomoc w załatwieniu formalności związanych z uzyskaniem dopłaty,
- szczegółowe warunki kredytu zawarte zostaną w umowie kredytowej.

Gdzie szukać informacji:

1 Oddział Operacyjny w Warszawie
00-950 Warszawa
al. Jana Pawła II 12

tel: 801 355 455
tel: 22 543 34 34

www.bosbank.pl/wspolnoty-mieszkaniaowe/kredyty

9. Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Rodzaje przedsięwzięć, które mogą zostać objęte dotacją:

- nakłady konieczne na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, które zosta-

ną przeprowadzone w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji,

- nakłady konieczne na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku.

Wsparcie może być udzielone wyłącznie na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków województwa mazowieckiego w następującym zakresie:

- sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,
- przeprowadzenie badań konserwatorskich lub architektonicznych,
- wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,
- opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,
- wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego,
- sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza,
- zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,
- stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie
- w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
- odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
- odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności,
- odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi,

wieżby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,

- modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
- uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych,
- działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu,
- zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru,
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Wysokość wsparcia:

- do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.
- do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót, jeżeli zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową albo wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót w przypadku, jeżeli stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Terminy składania wniosków o dotację:

- do 28 lutego roku, w którym składa się wniosek na dotację w przypadku, kiedy dotacja ma być udzielona na prace przy zabytku, które zostaną przeprowadzone,
- do 30 czerwca roku, w którym składa się wniosek na dotację na prace przy zabytku, które zostały przeprowadzone w okresie 3 lat poprzedzających rok złożenia wniosku.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku:
- osoba fizyczna,
- jednostka samorządu terytorialnego,
- inna jednostka organizacyjna (np.: fundacja, stowarzyszenie, związek wyznaniowy, wspólnota mieszkaniowa),
- jednostka organizacyjna posiadająca zabytek w trwałym zarządzie.

Gdzie szukać informacji:

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Warszawie
ul. Nowy Świat 18/20
00-373 Warszawa

tel. 22 44-30-405, 22 44-30-406

dotacje@mwkz.pl

www.mwkz.pl

10. Program MKIDN 2020 - Ochrona zabytków

W ramach programu można ubiegać się o **dofinansowanie następujących zadań:**

- prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków planowanych do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania,
- prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, planowanych do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania dla zabytków wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uznanych za Pomnik Historii (dotyczy wpisów indywidualnych oraz obszarowych),
- prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (po wykonaniu wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków),
- prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (po wykonaniu wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków) dla zabytków wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uznanych za Pomnik Historii (dotyczy wpisów indywidualnych oraz obszarowych).

Ilość złożonych wniosków

Jeden wnioskodawca ma prawo złożyć maksymalnie 2 wnioski w programie

Minimalna kwota wnioskowanego dofinansowania

25 000,00 zł

Terminy naborów wniosków

do 31 października 2019 roku, dla zadań określonych w § 2 ust. 1 pkt. 1 i 2

do 31 marca 2020 roku dla wszystkich rodzajów zadań określonych w § 2 ust.1

Wysokość wsparcia:

- do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru,
- do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót, jeżeli zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową albo wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót w przypadku, jeżeli stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Koszty kwalifikowalne:

- sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,
- przeprowadzenie badań konserwatorskich lub architektonicznych,
- wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,

- opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,
- wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego,
- sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza,
- zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,
- stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
- odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
- odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności,
- odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,
- modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
- uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych,
- działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu,
- zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt. 7–15;
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej

Procedura aplikacyjna

Wybór źródeł finansowania

Należy przeanalizować wszystkie dostępne źródła finansowania oraz wybrać to, w które wpisuje się nasz projekt.

Należy zaplanować projekt – dokładnie sprecyzować zakres, oszacować budżet projektu oraz wyznaczyć czas realizacji. Precyzyjne zaplanowanie projektu ułatwi proces wdrażania przedsięwzięcia a także jego rozliczenie.

Należy unikać podwójnego finansowania – jeden projekt może uzyskać wsparcie z jednego źródła.

Przygotowanie wniosku o dofinansowanie

Wniosek o dofinansowanie należy przygotować w Elektronicznym Biurze Obsługi Interesanta (EBOI), dostępnym pod adresem www.esp.mkidn.gov.pl/.

Wnioskodawcy używający bezpiecznego podpisu elektronicznego zweryfikowanego przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu wypełniają wniosek a następnie przesyłają go poprzez system EBOI. Wraz z wnioskiem przesyłają obowiązkowe załączniki.

Wnioskodawcy nie używający podpisu kwalifikowanego: wypełniają wniosek i przesyłają go poprzez system EBOI. Wraz z wnioskiem przesyłają obowiązkowe załączniki a następnie drukują automatycznie wypełniony formularz Potwierdzenia złożenia wniosku. Podpisany wydruk potwierdzenia złożenia wniosku należy przesłać na adres: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa, z dopiskiem na kopercie: wniosek do programu „Ochrona zabytków”.

Ocena wniosku

Wniosek podlega ocenie. Wnioskodawcy są zobowiązani do poprawienia i/lub uzupełnienia wskazanych we wniosku uchybień. Ponadto Wnioskodawcy mogą składać w trakcie naboru korekty i uzupełnienia do wniosku, w systemie EBOI uruchamiając opcję aktualizacji złożonego wniosku.

Odwołanie

Możliwość złożenia odwołania przysługuje wnioskodawcom, których wnioski zostały rozpatrzone negatywnie, ale uzyskały ocenę na poziomie nie niższym niż 50 punktów.

Beneficjent jest zobowiązany do realizacji zadania i rozliczenia dofinansowania na warunkach określonych w umowie.

Załączniki do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie

W poniższych tabelach zawarto listę załączników do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o dofinansowanie projektu. Pod każdym załącznikiem umieszczono adnotację:

- ☒ Załącznik do samodzielnego opracowania (oznacza, że wnioskodawca musi opracować załącznik we własnym zakresie lub zlecić jego opracowanie wraz z całą dokumentacją aplikacyjną firmie zewnętrznej).
- ☐ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej (oznacza, że wnioskodawca musi pozyskać załącznik z instytucji zewnętrznej, co poprzedzone jest najczęściej złożeniem stosownego wniosku o wydanie dokumentu).
- Opracowanie branżowe specjalistyczne (oznacza konieczność zlecenia opracowania specjalistycznej firmie z danej branży).

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Zdjęcia obiektu będącego przedmiotem zadania

☒ Załącznik do samodzielnego opracowania

od 5 do 15 sztuk

Skan decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego na podstawie art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 i 1276)

☐ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Dotyczy tylko wnioskodawców, w przypadku których wydana została decyzja Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego

Skan w formie PDF plan zarządzania obiektem.

☒ Załącznik do samodzielnego opracowania

🔗 ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Dokument ma być wzorowany na Planie Zarządzania obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO

dotyczy tylko wnioskodawców, których obiekt wpisany jest indywidualnie na Listę Światowego dziedzictwa UNESCO oraz uznanych za Pomnik Historii. W tegorocznej edycji Programu nie jest to załącznik obowiązkowy

Skan w formie PDF dokumentu potwierdzającego fakt, że obiekt jest indywidualnie lub obszarowo uznany za Pomnik Historii lub wpisany na listę UNESCO

♻️ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Dla obiektów znajdujących się na obszarze uznanym za Pomnik Historii lub wpisanym na listę UNESCO dodatkowo załącznik graficzny z zaznaczeniem miejsca położenia zabytku (mapa dostępna na stronie www.nid.pl – zakładka Zabytki w Polsce)

🔗 ZAŁĄCZNIKI SKŁADANE PRZED PODPISANIEM UMOWY O DOFINANSOWANIE

Zdjęcia obiektu będącego przedmiotem zadania

♻️ Załącznik do samodzielnego opracowania

od 5 do 15 sztuk

Decyzja o wpisie do rejestru zabytków

♻️ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Aktualne pozwolenie właściwego WKZ na prowadzenie prac

♻️ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Protokół odbioru prac przez WKZ, stwierdzający wykonanie wszystkich prac zgodnie z wydanym pozwoleniem

♻️ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

W przypadku ubiegania się o refundację wydatków już poniesionych.

Oświadczenie beneficjenta w sprawie osób pełniących funkcję kierownika prac, inspektora nadzoru i kierownika robót

♻️ Załącznik do samodzielnego opracowania

W przypadku, kiedy ww. wymienione pozwolenie nie zawiera danych osoby kierującej pracami, inspektora nadzoru lub kierownika robót

Pozwolenie na budowę

♻️ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Aktualny dokument potwierdzający posiadanie przez wnioskodawcę tytułu prawnego do nieruchomości

♾ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej lub inny

Odpis z Księgi wieczystej lub wszystkie umowy, dotyczące przeniesienia prawa do dysponowania zabytkiem

Dokument, poświadczający prawo osoby do reprezentowania wnioskodawcy składania oświadczeń woli i zaciągania w jego imieniu zobowiązań finansowych

Np. dokument rejestrowy

Uchwała, wyrażająca zgodę członków wspólnoty na realizację zadania

♾ Załącznik do samodzielnego opracowania

Kosztorys ofertowy/powykonawczy z wyszczególnionymi kosztami realizacji (netto i brutto) zadania (dla zadań planowanych do realizacji) lub kosztorys powykonawczy z wyszczególnionymi kosztami realizacji (netto i brutto) zadania

■ Opracowanie branżowe specjalistyczne

Program prac konserwatorskich

■ Opracowanie branżowe specjalistyczne

Dla zadań obejmujących konserwację zabytków ruchomych lub inne prace konserwatorskie „manualne”

Pisemna opinia Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów

♾ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Dla zadań dotyczących zakupu i montażu instalacji sygnalizacji pożaru, instalacji gaśniczych lub instalacji sygnalizacji włamania i napadu

W przypadku ubiegania się o dotację na koszty planowane do poniesienia

Zaświadczenie z banku

♾ Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

Potwierdzające, że beneficjent jest posiadaczem rachunku bankowego, wskazanego w pkt. III.6 wniosku/aktualizacji wniosku

W przypadku ubiegania się o dotację na koszty planowane do poniesienia

Załącznik graficzny z zaznaczonym zakresem zadania planowanego do realizacji w 2020 r. wraz z opisem

♾ Załącznik do samodzielnego opracowania

W przypadku ubiegania się o dotację na koszty planowane do poniesienia

Pisemna informacja, jakie prace zostały wyłączone z zakresu pierwotnego wniosku

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

W przypadku zmniejszenia zakresu realizowanego zadania, a które będą realizowane. W przypadku zmniejszenia kosztu zadania przy niezmnieszeniu zakresu informacja o przyczynach obniżenia kosztu zadania

W przypadku ubiegania się o dotację na koszty planowane do poniesienia

Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis (Załączniki nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2010 r. poz. 311 i 1704 oraz z 2016 r. poz. 238))

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Rachunki lub faktury dotyczące przeprowadzonych prac lub robót

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

W przypadku ubiegania się o refundację wydatków już poniesionych

Oświadczenie właściwego wojewódzkiego lub miejskiego konserwatora zabytków, że zostały wykonane wszystkie prace, na które zostało wydane pozwolenie konserwatorskie

📎 Załącznik do pozyskania z instytucji zewnętrznej

W przypadku ubiegania się o refundację wydatków już poniesionych

Chronologicznie ułożony wykaz rachunków lub faktur

📎 Załącznik do samodzielnego opracowania

Dotyczących przeprowadzonych prac lub robót, ze wskazaniem wystawcy, daty wystawienia i numerów dokumentów, z wyszczególnieniem przedmiotu i wysokości wydatków oraz zawierającego ich podsumowanie.

W przypadku ubiegania się o refundację wydatków już poniesionych.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- podmioty posiadające osobowość prawną oraz siedzibę, zakład lub oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- osoby fizyczne,
- jednostki samorządu terytorialnego i
- inne jednostki organizacyjne, będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające taki zabytek w trwałym zarządzie.

Gdzie szukać informacji:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego, Departament Ochrony Zabytków
ul. Ksawerów 13
Warszawa

tel.: 22 212 11 13, 22 212 11 19, 22 212
11 17, 22 212 11 16, 22 212 11 18

www.gov.pl/web/kultura/ochrona-zabytkow2

11. Wsparcie w ramach Specjalnej Strefy Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji, na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta rada gminy może podjąć uchwałę w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Ustanowienie strefy przyczynia się do przyspieszenia wdrażania procesów rewitalizacyjnych, bowiem umożliwia wdrożenie projektów ujętych w Gminny Programie Rewitalizacji.

Ponadto w przypadku nieruchomości położonych na obszarze Strefy gmina może udzielić ich właścicielom lub użytkownikom wieczystym dotacji w wysokości nieprzekraczającej 50% nakładów koniecznych na wykonanie:

- robót budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie,
- prac konserwatorskich i prac restauratorskich w rozumieniu art. 3 wyjaśnienie pojęć ustawowych pkt 6 i 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 oraz z 2018 r. poz. 10) w odniesieniu do nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków - jeżeli wnioskowane działania służą realizacji przedsię-

wieńc rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 elementy gminnego programu rewitalizacji ust. 1 pkt 5.

Szczegółowe zasady udzielania dotacji, w tym tryb postępowania z wnioskami o udzielenie dotacji oraz sposób jej rozliczania i warunki zwrotu, rodzaj dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku i rozliczenia dotacji oraz postanowienia, jakie powinna zawierać umowa o udzielenie dotacji, a także sposób gromadzenia informacji o udzielonych dotacjach określa się w uchwale w sprawie ustanowienia Strefy

USTANOWIENIE SPECJALNEJ STREFY REWITALIZACJI

REALIZACJA PROJEKTÓW UJĘTYCH W GPR

DOTACJE GMINY DO 50% NAKŁADÓW KONIECZNYCH

REWITALIZACJA

W ramach specjalnej strefy rewitalizacji dotacja nie może być przekazana na realizację projektu, którego przedmiotem jest budynek wpisany do rejestru zabytków. Więcej informacji w tym zakresie udziela Wydział Rewitalizacji i Rozwoju Urzędu Miasta Żyrardowa.

Wsparcie obiektu wpisanego do rejestru zabytków będzie udzielane przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w oparciu o przygotowywaną „Uchwałę konserwatorską”.

12. Dotacja celowa na wymianę źródła ciepła z Miasta Żyrardowa

Ogólne warunki:

- dotacja celowa udzielana w wysokości 5 000,00 zł (słownie: pięć tysięcy złotych), jednakże nie więcej niż 100% poniesionych kosztów na zakup nowego pieca centralnego ogrzewania,
- może być przeznaczona na wymianę pieca centralnego ogrzewania zasilanego paliwem stałym na piec centralnego ogrzewania zasilany gazem lub olejem opałowym pod warunkiem, że wszystkie źródła ciepła na paliwa stałe na terenie danej nieruchomości są zdemontowane w sposób trwały, uniemożliwiający ich ponowne podłączenie,
- wnioski można składać od 1 stycznia do 30 czerwca każdego roku kalendarzowego,
- dotacja może być udzielona:
 - tylko jeden raz na lokal lub budynek, bez względu na liczbę dokonanych w nim zmian sposobu ogrzewania lub zmian posiadacza nieruchomości,
 - tylko raz jednemu Wnioskodawcy bez względu na liczbę posiadanych budynków,
- by złożyć wniosek o dotację na wymianę pieca zasilanego paliwem stałym na piec gazowy należy posiadać przyłącze gazowe do budynku.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

- podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych, w szczególności:
- osób fizycznych,
- wspólnot mieszkaniowych,

- osób prawnych,
- przedsiębiorców;
- jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Gdzie szukać informacji:

Urząd Miasta Żyrardowa
Biuro Obsługi Klienta
Plac Jana Pawła II nr 1
96-300 Żyrardów

tel. (46) 858 15 00

www.zyrardow.pl/4987,dofinansowanie-dowymiany-pieco

13. Realizacja zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej

Ogólne warunki:

- inicjatywa lokalna jest formą współpracy Miasta Żyrardowa z jego mieszkańcami, w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej Miasta Żyrardowa,
- realizacja przedsięwzięć polepszających warunki życia mieszkańców, na rzecz których została podjęta,
- wysokość dofinansowania Miasta Żyrardowa wynosi maksymalnie 25 000,00 zł,
- wysokość środków budżetowych zaangażowanych i inicjatywę lokalną przez Miasto Żyrardów nie może przekroczyć 85% wartości przedsięwzięcia

(suma świadczeń: pracy społecznej, pieniężnych i rzeczowych),

- zasady rozliczania przedsięwzięcia zawarte są każdorazowo w umowie,
- współudział inicjatora (wnioskodawcy) w realizacji zadania publicznego w ramach inicjatywy może polegać na:
 - świadczeniu pracy społecznej,
 - świadczeniach pieniężnych,
 - świadczeniach rzeczowych.

Rodzaje zadań publicznych, które mogą być realizowane w ramach inicjatywy:

- działania inwestycyjne wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnej obejmujące: budowę, rozbudowę, przebudowę lub modernizację dróg, chodników, ciągów pieszo – jezdnych, budynków oraz obiektów budowlanych, stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego oraz małej architektury, placów zabaw i terenów rekreacyjnych, oświetlenia ulicznego, placów i terenów,
- ochrona przyrody, w tym zieleni (ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego),
- porządek i bezpieczeństwo publiczne.

Do kogo kierowane jest wsparcie:

Z inicjatywą lokalną mogą wystąpić:

- mieszkańcy Miasta Żyrardowa bezpośrednio bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków

wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania,

- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- spółdzielnie socjalne,
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe.

Gdzie szukać informacji:

Urząd Miasta Żyrardowa
Biuro Obsługi Klienta
Plac Jana Pawła II nr 1
96-300 Żyrardów

tel. (46) 858 15 00

www.bip.zyrardow.pl/4699,inicjatywa-lokalna

14. Obligacje przychodowe

Samorządy, a także podmioty wykonujące zadania z zakresu administracji rządowej mają prawo do emisji obligacji przychodowych.

Obligacje przychodowe - rodzaj dłużnych papierów wartościowych

Przez emisję, emitent zaciąga i obligatariusza dług: emitent obligacji jest zobowiązany spłacić dług w określonym terminie. Ponadto właściciel obligacji z reguły jest uprawniony do otrzymywania okresowych płatności - odsetek, jako wynagrodzenia za pożyczony kapitał.

Różnica między obligacjami przychodowymi a zwykłymi polega na możliwości zaspokojenia obligatariuszy z pierwszeństwem przed innymi wierzycielami emitenta

a. z całości albo z części przychodów lub majątku przedsięwzięć, które zostały sfinansowane ze środków uzyskanych z emisji obligacji,

b. z całości albo z części przychodów z innych przedsięwzięć określonych przez emitenta

Emitentami obligacji przychodowych mogą być m.in.:

- jst lub związek tych jednostek,
- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna,
- spółka akcyjna albo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w której Skarb Państwa, jst lub związek jst posiadają udziały zapewniające im więcej niż 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników (głównym przedmiotem działalności spółki jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnych lub wykonywanie zadań z zakresu użyteczności publicznej),
- spółka akcyjna albo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wykonująca zadania z zakresu użyteczności publicznej (umowa została zawarta na okres co najmniej równy okresowi zapadalności obligacji),
- spółka akcyjna, która będzie wykonywać zadania z zakresu użyteczności publicznej albo świadczyć usługi w zakresie transportu lub komunikacji oraz utrzymania i rozwoju infrastruktury komunikacyjnej lub transportowej co najmniej przez okres równy okresowi zapadalności obligacji.

15. Realizacja małych projektów rewitalizacyjnych metodą partycypacyjną

W niniejszym punkcie podano przykład w jaki sposób można realizować małe projekty rewitalizacyjne przy współudziale społeczności lokalnej. Metodę partycypacyjną pokazano na przykładzie projektu realizowanego w Rudzie Śląskiej, który dotyczył rewitalizacji podwórka („Rewitalizacja podwórka metodą partycypacyjną w Rudzie Śląskiej – Wirku”; źródło: npp.slaskie.pl/vote/content/rewitalizacja-podwórka-metoda-partycypacyjna-w-rudzie-slaskiej-wirku).

Do realizacji projektu zostali zaproszeni jego beneficjenci końcowi, czyli mieszkańcy. Przedmiotem projektu było zagospodarowanie przestrzeni miejskiej, polegające na renowacji i rewitalizacji podwórka przy ulicach Juliana Tuwima i Odrodzenia w dzielnicy Wirek. W efekcie końcowym projekt miał doprowadzić do podniesienia jakości przestrzeni wspólnej i aktywizacji społeczności lokalnej.

Realizacja rewitalizacji poprzedzona była cyklem warsztatów w terenie z mieszkańcami, którzy wskazywali na niedogodności i zwracali uwagę na problemy. Na tej podstawie opracowany został program renowacji, a następnie projekt, w ramach którego zrealizowany został zakres prac, obejmujący roboty dotyczące utwardzenia i odwodnienia terenu, budowy dojazdów, dojeżdż, chodników, miejsc spotkań mieszkańców i placów zabaw z elementami małej architektury, oświetlenia terenu oraz adaptacji i uzupełnienia istniejącej zieleni.

Efekty realizacji przedsięwzięcia:

Partycypacja mieszkańców we wdrożeniu przedsięwzięcia od planowania po realizację

Najważniejszym elementem przedsięwzięcia była partycypacja społeczna mieszkańców, która polegała na współpracy w realizacji prac związanych z zagospodarowaniem otoczenia i urządzeniem zieleni.

Budowanie poczucia odpowiedzialności za przestrzeń wspólną

Mieszkańcy sami wskazali, jakie zmiany byłyby pożądane, a następnie uczestniczyli w pracach mających na realizację projektu i osiągnięcie efektów. To powoduje, że zwiększa się poczucie współodpowiedzialności – chcę, żeby coś co zrobiłem/zrobiłam wyglądało ładnie.

Budowanie poczucia więzi

Dzięki realizacji projektu nastąpiło ożywienie i odtworzenie więzi lokalnych oraz poprawie uległa jakość życia mieszkańców. Mieszkańcy nawiązali dialog, skupili się na przyszłych efektach i połączyli siły, aby osiągnąć cel.

Budowanie poczucia wśród mieszkańców, że mają realny wpływ na zmianę najbliższego otoczenia.

Uczestniczenie w podejmowaniu decyzji daje poczucie społeczności lokalnej, że ma realny wpływ podejmowanie decyzji.

16. Działania aktywizujące mieszkańców

Procesowi rewitalizacji materialnych elementów zagospodarowania miast powinna towarzyszyć rewitalizacja lokalnej sfery społecznej. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja społeczności lokalnej w sferze zawodowej jest istotnym czynnikiem napędzających procesy rozwojowe w mieście.

Spółdzielnie mieszkaniowe czy wspólnoty mieszkaniowe nie są podmiotami, które co do zasady zajmują się aktywizacją społeczną. W związku z powyższym najczęściej nie znajdują się na liście potencjalnych beneficjentów, którzy mogliby zrealizować projekty w tym zakresie przy współudziale dofinansowania zewnętrznego. Aktywizacja społeczna powinna być działaniem kompleksowym, skoordynowanym i wynikać z planu sporządzonego dla całej gminy. Należy przeprowadzić diagnozę obszarów problemowych w sferze społecznej, określić problemy, a następnie zdefiniować projekty, które miałyby za zadanie przeciwdziałać tym właśnie zdiagnozowanym problemom. Długookresowa strategia aktywizacji społecznej powinna integrować działania wszystkich podmiotów, które w ramach działalności statutowej mogą realizować projekty aktywizujące społeczność lokalną.

Spółdzielnia mieszkaniowa/wspólnota mieszkaniowa może prowadzić działania m.in. takie jak realizacja projektów metodą partycypacyjną oraz informowanie mieszkańców o możliwości uczestnictwa w projektach aktywizujących.

Przykładowe projekty mające na celu rewitalizację społeczną:

Projekt 1.

Stworzenie Centrum Wsparcia i Monitoringu Działań Rewitalizacyjnych - wieloletni program włączenia społecznego

Cel:

- wzmocnienie działań rewitalizacyjnych
- prowadzenie wsparcia doradczego oraz aktywizacja

społeczna, zawodowa oraz edukacyjna beneficjentów ostatecznych

- monitoring działań rewitalizacyjnych
- stworzenie kompleksowego opracowania podsumowującego doświadczenia rewitalizacyjne prowadzone na analizowanym obszarze (przedstawienie założeń, działań, osiągniętych efektów, ocena efektów, wyciągnięcie wniosków, propozycja działań w perspektywie)

Komponenty projektu:

Stworzenie dokumentu: Strategia rewitalizacji lokalnej tkanki społecznej na terenie osiedla....:

- Część diagnostyczna
 - jakie problemy społeczne zidentyfikowano na obszarze realizacji projektu, geneza ubóstwa
 - forma pomocy udzielanej do tej pory oraz jej efekty itp.
- Rekomendacje rozwojowe
 - założenia dot. rewitalizacji,
 - charakterystyka projektów,
 - efekty jakie mają zostać osiągnięte, o synergia między projektami,
 - opis monitoringu i ewaluacji tkanki społecznej na terenie

Monitoring wszystkich działań rewitalizacyjnych podejmowanych na analizowanym obszarze: informacje zbierane będą od organizatorów/realizatorów projektów, beneficjentów ostatecznych, a także innych instytucji mających dane dot. sytuacji społeczno – gospodarczej na obszarze realizacji projektu.

Wsparcie doradcze realizowane ciągle:

- osoby zainteresowane aktywizacją zawodową otrzymają wsparcie w zakresie tworzenia biznes planów, pisania CV, listu motywacyjnego,

- osoby niepełnosprawne otrzymają pomoc w postaci przekierowania do odpowiednich instytucji celem ułatwienia wybranych spraw: osoba niepełnosprawna może zwrócić się z prośbą o wskazanie instytucji, która wesprze ją w określonej sprawie, pomoc w sporządzeniu odpowiednich wniosków, pism,
- rodzice otrzymają wsparcie w postaci uzyskania informacji o tym, do jakiej instytucji zwrócić się z prośbą o pomoc dla dziecka z problemami zdrowotnymi, rozwojowymi, psychologicznymi itd. – pomoc w sporządzeniu odpowiednich wniosków, pism

Cykliczne zajęcia integracyjne dla rodzin (np. raz na pół roku) w celu poprawy jakości relacji rodzinnych. Podniesienie poczucia wartości rodziny, poczucia jedności rodziny, utrwalanie podstawowych relacji w rodzinie, nauka wspólnej zabawy oraz wspólnego spędzania czasu.

Projekt 2

„Aktywizacja zawodowa kluczem do zmian” – program kompleksowej aktywizacji zawodowej mieszkańców terenu objętego rewitalizacją w ramach poniższych komponentów:

- a. Aktywizacja długotrwale bezrobotnych
- b. Promocja samozatrudnienia
- c. Równouprawnienie na rynku pracy – aktywizacja zawodowa kobiet

Komponenty projektu:

- Szkolenia, warsztaty motywacyjne dla długotrwale bezrobotnych – pomoc w poszukiwaniu pracy, pomoc w pisaniu CV i listu motywacyjnego, jak zachować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej, jak zrobić dobre wrażenie
- Aktywizacja zawodowa kobiet – zajęcia motywujące

do podjęcia pracy, mama pracująca, pomoc w poszukiwaniu pracy, pomoc w pisaniu CV i listu motywacyjnego, jak zachować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej, jak zrobić dobre wrażenie

- Promocja samozatrudnienia – korzyści z samozatrudnienia, jak szukać pomysłu na biznes, pisanie biznes planu

Projekt 3.

Wszechstronny rozwój dziecka warunkiem prawidłowego rozwoju lokalnej tkanki społecznej

Komponenty projektu:

- Integracyjne warsztaty edukacyjno – rozwojowe: aktorskie, plastyczne itp. 2. Zajęcia motywacyjne z psychologiem: pokazanie dzieciom, dlaczego warto inwestować w siebie poprzez naukę.
- Przedstawienia teatralne dla dzieci.
- Stworzenie kompleksowego programu rozwoju dzieci: diagnoza problemów rozwojowych, możliwe działania, perspektywy rozwojowe, możliwe szanse do wykorzystania, ocena realizacji projektu, zdefiniowanie działań jakie należy podjąć po zakończeniu realizacji projektu w celu podtrzymania i pogłębienia pozytywnych zmian.

Projekt 4.

Kobieta aktywna – kompleksowe wsparcie powrotu kobiety na rynek pracy Komponenty projektu

- Goog look – jak dobrze wyglądać w pracy
 - Stomatolog
 - Fryzjerka
 - Kosmetyczka
 - Stylistka

- Autoprezentacja – jak przekonać do siebie pracodawcę
- Zajęcia motywacyjne z psychologiem -
- Pisanie CV i listu motywacyjnego. Sposoby poszukiwania pracy
- Poradnik dla kobiety: „Jak dobrze zaprezentować się na rozmowie kwalifikacyjnej”.
- Opracowanie: podsumowanie założeń i efektów realizacji projektu; wskazanie działań aktywizujących kobiety w perspektywie 2030.

17. Proces inwestycyjny krok po kroku

Zdefiniowanie barier rozwojowych (przestarzała infrastruktura/braki w wyposażeniu/konieczność przeprowadzenia remontu/konieczność sprostania wymogom ochrony środowiska/konieczność dostosowania się do zmieniających się warunków w otoczeniu).

Określenie portfela projektów:

- zdefiniowanie projektów, które należy zrealizować,
- określenie ich następstwa czasowego,
- określenie ram czasowych realizacji poszczególnych projektów,
- określenie zależności między poszczególnymi projektami: wskazanie projektów niezależnych, których realizacja nie jest powiązana z innymi projektami, a także projektów powiązanych ze sobą.

Poszukiwanie bezzwrotnego finansowania. W przypadku braku finansowania bezzwrotnego należy poszukać **finansowania zwrotnego**. Należy zaplanować **montaż finansowy** – wskazać źródła finansowania wszystkich kosztów we wszystkich projektach. Należy pamiętać, że w przypadku dotacji, wnioskodawca jest zobowiązany

wskazać źródło finansowania także kosztów niekwalifikowalnych.

Sprawdzenie uwarunkowań środowiskowych (Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach) - należy sprawdzić, czy planowana działalność wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach czy też nie.

- wniosek należy złożyć do właściwego organu najczęściej jest to wójt/burmistrz/prezydent miasta,
- do wniosku należy dołączyć:
 - w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – raport o oddziaływaniu na środowisko,
 - w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – kartę informacyjną przedsięwzięcia,
 - kopię mapy ewidencyjnej,
 - mapę w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych, z zaznaczonym terenem, na którym realizowane będzie przedsięwzięcie i zaznaczonym obszarem na który przedsięwzięcie będzie oddziaływać,
 - wypis z rejestru gruntów.

Audyt energetyczny budynku (jeżeli wynika to ze specyfiki projektu) – jest ekspertyzą, która zawiera zakres oraz parametry techniczne i ekonomiczne zastosowanych rozwiązań, które prowadzić będą do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło budynku. Dokument wskazuje optymalne rozwiązania techniczno - technologiczne, organizacyjne itp. z punktu widzenia kosztów realizacji, jak również oszczędności energii. Wskazane w ekspertyzie rozwiązania powinny prowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania budynku na ciepło, a tym samym zredukowania kosztów jego ogrzewania (uregulowanie: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów,

a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego).

Opracowanie dokumentacji technicznej: obmiary, projekt budowlany, projekt wykonawczy, kosztorysy.

Inwestor może realizować przedsięwzięcie w dwojaki sposób:

- w trybie „wybuduj”:
 - wybór wykonawcy dokumentacji technicznej,
 - sporządzenie dokumentacji technicznej,
 - uzyskanie pozwolenie na budowę,
 - pozyskanie zewnętrznego finansowania,
 - wybór wykonawcy robót budowlanych,
 - realizacja robót budowlanych,
- w trybie zaprojektuj i wybuduj”:
 - pozyskanie zewnętrznego finansowania,
 - wybór wykonawcy dokumentacji technicznej i robót budowlanych,
 - sporządzenie dokumentacji technicznej,
 - uzyskanie pozwolenie na budowę,
 - realizacja robót budowlanych.

Pozyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych:

- **Zgoda konserwatora zabytków** (jeżeli jest to wymagane prawem lub specyfiką projektu) - dotyczy m.in. projektów wpisanych do rejestru zabytków, objętych ochroną konserwatorską). Zgodnie z prawem budowlanym, aby rozpocząć roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru inwestor najpierw powinien uzyskać pozwolenie na prowadzenie tych robót, wydane przez właściwego ze względu na położenie zabytku wojewódzkiego (gminnego, miejskiego, powiatowego) konserwatora zabytków.
- **Zgłoszenie robót budowlanych** – zgłoszenia wymagają inwestycje wymienione w Ustawie Prawo budowlane. Zgłoszenie należy złożyć w stosowanej komórce Starostwa Powiatowego.

lub

- **Pozwolenie na budowę** – pozwolenia wymagają inwestycje wymienione w Ustawie Prawo budowlane. Organem właściwym do wydania pozwolenia jest starosta. Wniosek należy złożyć w stosowanej komórce Starostwa Powiatowego.

Do wniosku o pozwolenia na budowę należy dołączyć:

- projekty budowlane wraz z opiniami, uzgodnieniami i pozwoleniami oraz innymi dokumentami wymaganymi przepisami,
- oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Inne decyzje/zgody/pozwolenia wynikające ze specyfiki projektu.

Pozyskanie zewnętrznego finansowania:

- sporządzenie dokumentacji aplikacyjnej – opracowanie wniosku o dofinansowanie wraz z wszystkimi niezbędnymi załącznikami, sporządzenie dokumentacji aplikacyjnej może być poprzedzone uczestnictwem w szkoleniu/spotkaniu informacyjnym, które często są organizowane przez instytucje organizujące dany konkurs o dofinansowanie projektów,
- pozyskanie załączników do dokumentacji aplikacyjnej z instytucji zewnętrznych,
- podpisanie umowy o dofinansowanie.

Wybór wykonawców/dostawców:

- beneficjenci albo stosują ustawę prawo zamówień publicznych (jeżeli są zobligowani do jej stosowania przepisami prawa) lub udzielają zamówień zgodnie z wytycznymi instytucji udzielających dofinansowanie,

- dokumentowanie wyboru wykonawców dostawców.

Rzeczowa realizacja projektu: roboty budowlane, dostawy:

- musi odbywać się zgodnie z założonym harmonogramem rzeczowo – finansowym,
- dokumentowanie każdego etapu robót.

Zarządzanie realizacją projektu:

- zgodność realizacji projektu z harmonogramem rzeczowo – finansowym,
- archiwizacja dokumentacji projektowej,
- opis faktur,
- zachowanie wszelkich niezbędnych procedur w projekcie,
- realizacja projektu zgodnie z przepisami prawa,
- promocja projektu,
- kontrola osiągnięcia zakładanych wskaźników,
- sprawozdawczość,
- zgłaszanie nieprawidłowości.

Zakończenie realizacji inwestycji: złożenie wniosku o płatność końcową:

- osiągnięcie wskaźników produktu po zrealizowaniu projektu,
- osiągnięcie wskaźników rezultatu do roku od zakończenia realizacji projektu.

Kontrole poprawności realizacji projektu:

- Instytucje finansujące,
- Instytucje zaangażowane w realizację projektu ze względu na jego specyfikę np. konserwator zabytków.

Utrzymanie trwałości projektu: beneficjent zostaje zobowiązany umową o dofinansowanie do utrzymania trwałości projektu. Oznacza to, że nie może poddać produktów projektu istotnym modyfikacjom. Nie jest możliwa także

zmiana właściciela infrastruktury powstałej w ramach projektu czy też zakupionego sprzętu.

Planując proces inwestycyjny należy zdefiniować **kamienie milowe**. Są to te czynności w projekcie, których opóźnienie realizacji będzie wiązało się z opóźnieniem realizacji całego projektu.

18. Budżet projektu

Przystępując do sporządzenia wniosku aplikacyjnego, szczególnie istotną kwestią jest rzetelne sporządzenie budżetu projektu. Budżet nie może zostać zmieniony po złożeniu wniosku, chyba że zmiany te będą wynikiem uwag zgłoszonych na etapie oceny dokumentacji aplikacyjnej. Należy pamiętać, iż w przypadku przeszacowania budżetu, niewykorzystane środki nie zostaną wypłacone Beneficjentowi, gdyż rozliczenie dotacji odbywa się na zasadzie refundacji rzeczywiście poniesionych wydatków. W przypadku natomiast niedoszacowania budżetu, wydatki poniesione ponad te, które zaplanowane zostały we wniosku, nie zostaną Beneficjentowi zrefundowane. Oznacza to, że w przypadku, kiedy Beneficjent wyda więcej niż założył we wniosku o dofinansowanie, powstałą różnicę będzie musiał pokryć z własnych środków. Stąd też opracowanie budżetu projektu powinno zostać poprzedzone następującymi działaniami:

↓ **Przeprowadzenie dokładnej inwentaryzacji budowlanej obiektów budowlanych, które stanowić będą podstawę do opracowania zakresu prac w projekcie**

↓ **Rzetelne sporządzenie dokumentacji technicznej,**

co jest niezbędne to prawidłowego oszacowania kosztów robót budowlanych

↓ **Uzyskanie opinii konserwatora zabytków**

↓ **Sporządzenie kosztorysów**

↓ **Oszacowanie kosztów dodatkowych, które Beneficjent będzie musiał ponieść w związku z realizacją projektu**

Po rzetelnym opracowaniu budżetu projektu, należy zapoznać się ze szczegółowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności projektu i wskazać te koszty, o refundację których beneficjent będzie mógł się ubiegać. Koszty niekwalifikowalne, a niezbędne do prawidłowej realizacji przedsięwzięcia beneficjent będzie zobowiązany pokryć z własnych środków.

19. Budżet projektu - szacowanie kosztów w projekcie

Kategoria kosztu	Wielkość
Inwentaryzacja budowlana	Od 1 000 zł do 4 000 zł za 1 m ² powierzchni
Sporządzenie dokumentacji technicznej oraz kosztorysów (wraz z nadzorem autorskim)	Przyjmuje się współczynnik kosztów dokumentacji i nadzoru na poziomie 5%
Nadzór inwestorki	
Badania, analizy wynikające ze specyfiki projektu	Wielkość uzależniona od specyfiki projektu oraz rodzaju i zakresu badań i analiz koniecznych do przeprowadzenia
Sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko	Do 7 000 zł w zależności od specyfiki projektu
Sporządzenie studium wykonalności inwestycji	Do 15 000 zł w zależności od wielkości projektu
Koszt przygotowania przetargu	od 10 000 zł w zależności od wielkości i specyfiki projektu
Rzeczowa realizacja projektu	Koszty wynikające z kosztorysów
Promocja projektu	Do 10 000 zł w zależności od wielkości projektu
Zarządzanie projektem (wraz z rozliczeniem)	Około 2% wartości projektu

Wydatki w projekcie

Wydatkiem kwalifikowalnym, a więc wydatkiem podlegającym refundacji jest wydatek:

- kwalifikujący się do wsparcia zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu,
- ujęty we wniosku o dofinansowanie,
- poniesiony zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

Wydatki kwalifikowane w projekcie **może ponosić tylko i wyłącznie Beneficjent**. Tylko w przypadku projektów partnerskich, wydatkiem kwalifikowanym jest wydatek poniesiony przez dowolnego partnera.

W trakcie oceny dokumentacji aplikacyjnej, Instytucja Zarządzająca ocenia **zasadność ponoszenia poszczególnych kategorii wydatków** (w tym również ich wielkość) dla prawidłowej realizacji projektu.

Załącznikiem do umowy o dofinansowanie jest **harmonogram rzeczowo – finansowy** zawierający szczegółowy budżet projektu. Harmonogram ten stanowi podstawę do rozliczania Beneficjenta z ponoszonych kosztów we wnioskach o płatność. Jakiegokolwiek przesunięcia w realizacji projektu mające wpływ na kształt harmonogramu rzeczowo – finansowego powinny być zgłaszane przez Beneficjenta.

Beneficjent realizując projekt musi mieć na względzie to, iż **nie ma możliwości zwiększenia wydatków kwalifikowalnych** w projekcie, bez względu na zaistniałe okoliczności.

Beneficjent jest zobowiązany **dokumentować przebieg realizacji projektu**, w tym także ponoszone wydatki. Wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił przepływ środków pieniężnych od Beneficjenta do dostawcy, wykonawcy, podmiotu świadczącego usługę itp. Oznacza to, że Beneficjent musi udokumentować zakup w postaci

posiadanej faktury, a także poniesienie wydatku w postaci **potwierdzenia przelewu**. Faktury, potwierdzenia przelewu oraz **protokoły odbioru** stanowią podstawę do rozliczenia projektu.

20. Od pomysłu do efektu – jak zarządzać projektem rewitalizacyjnym

Czym jest projekt

Projekt jest zbiorem zadań/działań, które wynikają z określonej potrzeby potencjalnego Beneficjenta rozwiązania konkretnych problemów i tym samym osiągnięcia efektów rozwojowych.

Projekt jest zawsze zdefiniowany w trzech podstawowych wymiarach: budżet, czas, jakość. Wymiary te są również ważne w przypadku realizacji projektu współfinansowanego z źródeł zewnętrznych, bowiem te trzy płaszczyzny są głównymi wyznacznikami prawidłowej realizacji projektu.

↓ **PROJEKT**

★ **BUDŻET**

★ **JAKOŚĆ**

★ **CZAS**

Planowanie

Od planowania do rewitalizacji:

- Sporządzenie wniosku aplikacyjnego zawierającego wydatki niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu - kwalifikowalne
- Ocena dokumentacji aplikacyjnej, w tym również ocena zasadności ponoszenia wydatków
- Podpisanie umowy o dofinansowanie (harmonogram rzeczowo-finansowy)
- Realizacja projektu: ponoszenie wydatków zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym
- Zarządzanie projektem, dokumentowanie ponoszonych wydatków
- Rozliczenie poniesionych wydatków
- Osiągnięcie założonych wskaźników projektu oraz celu projektu: rewitalizacja

★ BUDŻET

Szacowanie budżetu jest jednym z głównych zadań fazy przedinwestycyjnej. To właśnie najczęściej budżet stanowi główne ograniczenie projektu i wpływa na pozostałe dwa wymiary.

W warunkach ograniczonych zasobów nierzetelne oszacowanie wartości projektu skutkować może ryzykiem jego niezakończenia. Nawet jeśli Beneficjent posiada dodatkowe środki, którymi mógłby pokryć nieprzewidziane wydatki, to ich wystąpienie najczęściej spowoduje obni-

zenie rentowności przedsięwzięcia, a tym samym może podważyć zasadność jego realizacji.

Szacując budżet projektu kilkuletniego, należy obserwować trendy makroekonomiczne. W niektórych przypadkach uchronić to może Beneficjenta przed niespodziewanym wzrostem cen.

Budżet należy zatem szacować optymalnie, z uwzględnieniem rezerwy na nieprzewidziane wydatki.

★ CZAS

Planując przedsięwzięcie bezwzględnie należy określić jego ramy czasowe. Należy zadbać o rzetelne oszacowanie czasu realizacji przedsięwzięcia, bowiem nieplanowane jego przedłużenie spowoduje wzrost kosztów, może nawet na tyle znaczący, że zagrozi zakończeniu realizacji projektu. Z kolei zbyt i nieuzasadnione przedłużanie czasu realizacji przedsięwzięcia, będzie wymagało zaangażowania środków, które mogłyby zostać ulokowane w innym miejscu.

Aby jak dokładnie oszacować czas realizacji całego projektu, należy podzielić go na jak najmniejsze, dające się wyodrębnić zadania. Należy określić czas realizacji każdego z nich, a następnie wyznaczyć następstwa czasowe. Okres realizacji całego projektu najczęściej nie jest prostą sumą czasów realizacji poszczególnych jego zadań.

★ JAKOŚĆ

Już na etapie planistycznym dokonywana jest charakterystyka produktów końcowych, które mają powstać w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Należy zatem precyzyjnie określić specyfikę techniczną produktów finalnych projektu, a następnie oszacować budżet przedsięwzięcia i zdefiniować czas jego realizacji.

Zarządzanie – wdrażanie

★ BUDŻET

Z punktu widzenia realizacji projektu dofinansowanego ze środków unijnych, wymiar czasu i wymiar budżetu są ze sobą ściśle powiązane.

Podpisując umowę o dofinansowanie, Beneficjent przedkłada Instytucji Zarządzającej harmonogram realizacji projektu, w którym szczegółowo wskazane są terminy ponoszenia poszczególnych, ściśle określonych wydatków.

Wnioskodawca musi zadbać o prawidłowe oszacowanie budżet już na etapie składania wniosku o dofinansowanie, bowiem po złożeniu wniosku nie ma już możliwości zwiększenia kosztów kwalifikowanych w projekcie na żadnym etapie jego oceny, ani w trakcie realizacji.

Jeżeli w trakcie realizacji projektu okaże się, że mimo wszelkich starań budżet jednak różni się od zakładanego to:

- w przypadku wzrostu kosztów realizacji projektu, nieplanowa nadwyżka wydatków zostanie ujęta w kategorii kosztów niekwalifikowanych, a więc nie podlegających refundacji,
- w przypadku, kiedy budżet projektu będzie niższy niż pierwotnie zakładano, Beneficjent rozliczy się z rzeczywście poniesionych wydatków, a więc obniżona zostanie również wartość dofinansowania przy niezmiennym poziomie dofinansowania.

★ CZAS

Z punktu widzenia realizacji projektu dofinansowanego ze środków unijnych, wymiar czasu i wymiar budżetu są ze sobą ściśle powiązane.

Podpisując umowę o dofinansowanie, Beneficjent przedkłada Instytucji Zarządzającej harmonogram realizacji

projektu, w którym szczegółowo wskazane są terminy ponoszenia poszczególnych wydatków. Należy zapoznać się z możliwościami przesuwania wydatków w czasie jeszcze przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

W szczególności Beneficjent powinien wiedzieć:

- do jakiej wysokości może przesuwać wydatkowanie środków między poszczególnymi okresami,
- w jakich sytuacjach jest zobowiązany do uzyskania zgody na przesunięcie wydatku między okresami,
- czy ma możliwość wydłużenia okresu realizacji projektu i w jakich sytuacjach,
- na ile przed terminem zakończenia realizacji projektu musi powiadomić Instytucję Zarządzającą o zamiarze przedłużenia okresu realizacji projektu.

Realizacja projektu niezgodnie z wytycznymi w tym zakresie może prowadzić do rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu.

★ JAKOŚĆ

W dokumentacji aplikacyjnej wnioskodawca dokonuje dokładnej charakterystyki efektów końcowych projektu – produktów projektu. Umową o dofinansowanie Beneficjent jest zobowiązany do zachowania produktów projektu w okresie jego trwałości. Ponadto efekt finalny przedsięwzięcia musi posiadać taką charakterystykę techniczną, jaka została założona w dokumentacji aplikacyjnej.

W trakcie realizacji projektu Beneficjent nie może dokonywać zmian w założonych wskaźnikach.

Nie należy również zapominać o wzajemnym oddziaływaniu na siebie wszystkich tych trzech wymiarów:

- w przypadku wzrostu kosztów, Inwestor może być chętny do obniżenia jakości projektu (charakterystyki technicznej) bądź też rozłożenia realizacji projektu w czasie

- wydłużenie okresu realizacji projektu może skutkować obniżeniem jego jakości oraz wzrostem kosztów
- realizacja projektu o określonej charakterystyce technicznej przy nieprawidłowo oszacowanym budżecie może okazać się niemożliwa.

Realizując projekt dofinansowany ze środków UE, beneficjent zobowiązany jest dotrzymać wszystkie trzy wymiary projektu, zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie. Niezachowanie, któregośkolwiek z wymiaru może skutkować zwrotem pozyskanego wsparcia w określonej części lub w całości.

21. Jak uniknąć podstawowych błędów w procesie aplikacyjnym

Jak bezpiecznie poruszać się po funduszach unijnych - ważne zasady, o których nie można zapomnieć aplikując o zewnętrzne dofinansowanie

W niniejszym rozdziale zaprezentowano praktyczne wskazówki, które pomogą uniknąć niektórych błędów w procesie aplikowania o finansowanie zewnętrzne, a także prawidłowo zrealizować projekt, tzn. w taki sposób, który zostanie zaakceptowany przez Instytucję Zarządzającą, umożliwi rozliczenie poniesionych wydatków oraz pozyskanie refundacji w określonej wysokości.

Przed rozpoczęciem wypełniania dokumentacji aplikacyjnej, bezwzględnie należy zapoznać się z aktualnym regulaminem konkursu

W niniejszym opracowaniu znajdują się strony www na których znajdują się aktualne ogłoszenia o konkursach, bądź też takie ogłoszenia będzie można znaleźć w przyszłości. Zawsze należy posługiwać się aktualną dokumentacją konkursową, nie można pracować na Regulami-

nach z naborów poprzednich, bowiem warunki naborów mogą się różnić między sobą dla tego samego działania.

Uważne przeczytanie Regulaminu konkursu wraz z załącznikami pozwoli zweryfikować, czy projekt kwalifikuje się do wsparcia, a także umożliwi zapoznanie się z warunkami aplikowania o środki z UE.

Regulamin konkursu stanowi kompendium wiedzy, z którym powinien zapoznać się każdy, kto będzie aktywnie uczestniczył w procesie aplikacyjnym.

Wniosek o dofinansowanie należy wypełnić kierując się instrukcją

Zasada ta dotyczy zarówno wniosku o dofinansowanie, jak i pozostałych dokumentów przedkładanych do wniosku w formie załączników (np. studium wykonalności inwestycji).

Instrukcje zawierają kompleksowe wyjaśnienia w jaki sposób uzupełnić poszczególne pola wniosku. Bardzo często wprost jest wskazane, na jakie pytania należy odpowiedzieć uzupełniając poszczególne pola. Wypełniając dokumentację aplikacyjną nie możemy kierować się tylko intuicją. Nieudzielając pełnych odpowiedzi w poszczególnych polach wniosku, wnioskodawca ogranicza sobie szansę na pozyskanie dofinansowania. W przypadku niezamieszczenia pełnej wymaganej informacji, wnioskodawca zostanie poproszony o uzupełnienie zapisu. W przypadku umieszczenia niepoprawnego zapisu w ramach uzupełnień, wnioskodawca nie zostanie poproszony po raz drugi o jego korektę. Gdyby pierwszym razem opis był pełny, ale nieprawidłowy, wnioskodawca miałyby szansę na jego skorygowanie.

Obowiązujące w ramach konkursów instrukcje i wytyczne poprowadzą każdego potencjalnego wnioskodawcę krok po kroku przez wszelkie zawichości dokumentacji

Wnioskodawca powinien aktywnie uczestniczyć w sporządzaniu dokumentacji aplikacyjnej

Jeżeli podjęta zostanie decyzja o zleceniu opracowania dokumentacji aplikacyjnej firmie zewnętrznej, wnioskodawca powinien wytypować osobę odpowiedzialną za współpracę z tym podmiotem. To wnioskodawca bierze na siebie odpowiedzialność za wszelkie zapisy, które znajdują się w dokumentacji aplikacyjnej, jest podmiotem odpowiedzialnym za prawidłową realizację przedsięwzięcia, biorcą korzyści z efektów realizacji projektu, a także podmiotem, który poniesie negatywne konsekwencje za ewentualne nieprawidłowości.

Eksperci zajmujący się w opracowaniem dokumentacji aplikacyjnej są specjalistami w zakresie procedury, jednak nie zawsze rozumieją specyfikę funkcjonowania Wnioskodawcy oraz specyfikę projektu. Może się zatem zdarzyć, że w dokumentacji aplikacyjnej jakiś element projektu nie zostanie ujęte w sposób właściwy i Beneficjent zostanie pozbawiony szansy na jego wdrożenie. Zdarzały się sytuacje, że np. w dokumentacji aplikacyjnej został umieszczony błędny opis techniczny bowiem nie został on zweryfikowany przez Wnioskodawcę. Na etapie oceny również nie dopatrzono się błędów w opisach w tym zakresie. Wnioskodawca podpisał zatem umowę o dofinansowanie z błędnie zdefiniowanym przedmiotem projektu.

To Wnioskodawcy powinno zależeć na tym, aby zaprezentować swój pomysł na projekt w sposób prawidłowy i zgodny z rzeczywistymi oczekiwaniami.

W trakcie procedury aplikacyjnej należy bezwzględnie przestrzegać wszystkich obowiązujących terminów oraz stosować się do otrzymywanych zaleceń

Na każdym etapie procedury aplikacyjnej wnioskodawca zobowiązany jest przestrzegać terminy, w tym w szczególności:

- złożenia dokumentacji aplikacyjnej,
- złożenia uzupełnień i wyjaśnień do złożonej dokumentacji aplikacyjnej na wezwanie Instytucji, do której złożono wniosek,
- dostarczenia dokumentów niezbędnych do podpisania umowy,
- składania wniosków o płatność, sprawozdań z realizacji projektów.

Należy stosować się do wszystkich zaleceń wynikających z Regulaminu danego konkursu, a następnie umowy o dofinansowanie. Należy również stosować się do zaleceń otrzymywanych z instytucji obsługujących, w trakcie całego procesu aplikacyjnego w formie pisemnej.

W przypadku braku możliwości dochowania terminu z przyczyn niezależnych od wnioskodawcy/beneficjenta, powinien on niezwłocznie poinformować o tym fakcie Instytucję, do której złożono wniosek o dofinansowanie. Instytucja wyznaczy nowy termin.

Jeżeli jakieś zapisy Regulaminu czy też innych dokumentów proceduralnych są niejasne, również należy zwrócić się do odpowiedniej Instytucji z prośbą o wyjaśnienia.

Umożliwi to zredukowanie do minimum ryzyka błędnego wypełnienia dokumentacji

W razie wątpliwości – należy PYTAĆ, w razie problemów – INFORMOWAĆ

Jeżeli w trakcie sporządzenia dokumentacji aplikacyjnej, oceny wniosku o dofinansowanie czy realizacji projektu pojawią się jakiegokolwiek wątpliwości proceduralne – należy je na bieżąco wyjaśniać.

- Przed składaniem wniosku o dofinansowanie można kontaktować się z wyznaczonymi punktami informacyjnymi.
- W trakcie procedury aplikacyjnej należy kontaktować

się z wyznaczonymi osobami (np. wskazanymi w piśmie wzywającym do uzupełnień dokumentacji).

- W trakcie realizacji projektu wszelkie wątpliwości należy rozstrzygać z „opiekunem projektu”.

Pozwoli to uniknąć Wnioskodawcy, a później Beneficjentowi błędów, które mogłyby skutkować nawet rozwiązaniem umowy. Na każdym etapie podmiot aplikujący musi być świadom obowiązków jakie na nim ciąży.

Jeżeli w trakcie realizacji projektu pojawiły się problemy, niezwłocznie należy o nich poinformować „opiekuna projektu”. Jeżeli powstałe problemy nie zagrażają w istotny sposób prawidłowej realizacji projektu i są skutkiem czynników losowych, niezależnych od Beneficjenta, a więc nie wynikają z jego świadomych zaniedbań, należy zwrócić się do Instytucji Zarządzającej z prośbą o rozpatrzenie sytuacji problemowej oraz o aneks do umowy (każda taka sytuacja jest rozpatrywana indywidualnie).

Rzetelne szacowanie wskaźników

Do każdego działania podany jest katalog wskaźników produktu i rezultatu. Do wniosku należy wybrać wskaźniki przyporządkowane do danego działania oraz odpowiadające specyfice projektu. Wskaźniki należy jednak szacować ostrożnie, bowiem beneficjent umową będzie zobowiązany do ich osiągnięcia. Oznacza to, że miarą poprawności realizacji przedsięwzięcia będzie m.in. stopień osiągnięcia zakładanych wskaźników.

Wykonawców i dostawców uczestniczących w realizacji projektu należy wybierać zgodnie z obowiązującymi procedurami

Jeżeli zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych beneficjent jest zobowiązany do udzielania zamówień zgodnie z jej zapisami, bezwzględnie musi stosować się do tego obowiązku.

Jeżeli natomiast wnioskodawca nie musi stosować się do zapisów ustawy Prawo zamówień publicznych, musi sprawdzić jakie procedury udzielania zamówień go dotyczą oraz bezwzględnie się do nich zastosować.

Środki unijne powinny zostać wykorzystane z sposób oszczędny i celowy, co jest możliwe przy prawidłowym wyborze wykonawców i dostawców (zgodnie z obowiązującymi procedurami dla danego Programu/Działania). Prawidłowość wybory wykonawców i dostawców jest w sposób szczegółowy weryfikowana podczas kontroli.

Projekt należy realizować zgodnie z zapisami umowy

- według harmonogramu (czas)
- nie przekraczając założonych wydatków (budżet)
- w takim przedmiocie o jaki aplikowałeś (jakość)

Należy kompletować dokumenty związane z realizacją projektu

Wnioskodawca ma obowiązek kompletować wszystkie dokumenty, jakie pojawią się w trakcie realizacji projektu i są z nim związane. Na każdym etapie realizacji przedsięwzięcia wnioskodawca może zostać wezwany do okazania tychże dokumentów Instytucji Zarządzającej. Dokumenty należało będzie również przedłożyć zespołowi dokonującemu kontroli realizacji projektu. Należy pamiętać o prawidłowym opisywaniu faktur (zgodnie ze stosownymi wytycznymi w tym zakresie). Prawidłowe opisywanie dokumentów księgowych ma na celu jednoznaczne wskazanie jakiego projektu one dotyczą, a także informowanie o współfinansowaniu projektu ze środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Dokumenty zachować również należy po zakończeniu realizacji projektu przez okres, jaki został narzucony Wnioskodawcy zapisami umowy o dofinansowanie.

Należy podejmować działania promocyjne zgodnie zapisami umowy

Każdy Beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia działań promocyjnych, które mają na celu informowanie o realizacji projektu oraz o jego współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej.

Należy stosować właściwe wytyczne w tym zakresie, a także posługiwać się właściwymi logotypami – aktualnymi na moment realizacji projektu.

Opis zaplanowanych do realizacji działań promocyjnych Beneficjent umieszcza już we wniosku o dofinansowanie. Wymóg co do działań promocyjnych jakie należy podjąć znajduje się także w umowie o dofinansowanie projektu.

Należy podejmować działania promocyjne zgodnie zapisami umowy

Każdy Beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia działań promocyjnych, które mają na celu informowanie o realizacji projektu oraz o jego współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej.

Należy stosować właściwe wytyczne w tym zakresie, a także posługiwać się właściwymi logotypami – aktualnymi na moment realizacji projektu.

Opis zaplanowanych do realizacji działań promocyjnych Beneficjent umieszcza już we wniosku o dofinansowanie.

Obowiązek utrzymania trwałości projektu

Oznacza to, że Beneficjent nie może poddać projektu zasadniczym modyfikacjom, w tym, np. nie może przenieść własności produktów projektu na inny podmiot.

22. Jak to zrobili inni? (podążajmy śladem innych/ uczmy się od innych)

Rewitalizacja terenu osiedla mieszkaniowego XXX-lecia

Beneficjent	Chełmska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chełmie
Projekt	„Rewitalizacja terenu osiedla mieszkaniowego XXX-lecia – modernizacja budynków nr 2, 2A, 2B, 2C wraz z infrastrukturą przy ul. Grota Roweckiego w Chełmie”
Źródło finansowania	EFRR: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich. roboty budowlane poprawiające stan techniczny 4 wielorodzinnych budynków mieszkalnych nr 2, 2A, 2B, 2C przy ul. Grota Roweckiego w Chełmie oraz stan infrastruktury towarzyszącej w/w budynkom mieszkalnym i otaczającej je przestrzeni. Zakres rzeczowy projektu: 1. Roboty budowlane poprawiające stan techniczny budynków mieszkalnych: docieplenie ścian zewnętrznych (w tym wymiana przyłącza kanalizacji deszczowej), docieplenie cokołu, docieplenie stropodachu, remont balkonów, wymiana okien klatek schodowych i piwnic, wymiana drzwi wejściowych, remont gzymsów, remont rur spustowych, remont oraz wymiana na nowe daszków nad wejściami, remont balustrad balkonowych z wymianą osłonowych ekranów balkonowych, remont betonowych płyt balkonowych z wymianą obróbek blacharskich, remont opasek przeciwwilgociowych budynków oraz podestów przy klatkach schodowych, wymiana przyłącza kanalizacji deszczowej, remont opasek przeciwwilgociowych oraz podestów przy klatkach schodowych, wraz z wykonaniem koryta pod opaskę, malowanie klatek schodowych wraz z zejściami do piwnicy, remont kominów, w tym wykonanie tynków na kominach. 2. Roboty modernizacyjne infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym i otaczającej je przestrzeni: remont chodników, remont zatok parkingowych, elementy małej architektury-zestaw integracyjny ze zjeżdżalnią, montaż ławek, wykonanie oznakowania poziomego, montaż oznakowania pionowego, rekultywacja zieleni, monitoring terenu projektu, hot spot.
Przedmiot	
Całkowita wartość	1 621 681,48 zł
Dofinansowanie	1 011 258,92 zł

Przed:

Po:

Rewitalizacja Łaska 38

Beneficjent	Miasto Zduńska Wola
Projekt	„Rewitalizacja budynku przy ul. Łaskiej 38 wraz z terenem przy ul. Łaskiej 40 w Zduńskiej Woli” EFRR: Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VI Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu.
Źródło finansowania	Działanie VI.3 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego. Podziałanie VI.3.2 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego.
Przedmiot	Projekt polega na rewitalizacji obszaru zdegradowanego w Zduńskiej Woli przy ul. Łaskiej 38, 40. W ramach inwestycji przebudowany zostanie istniejący budynek mieszkalny, uporządkowana zostanie przestrzeń wokół, zagospodarowany teren, powstanie parking oraz obiekt lokalnej działalności gospodarczej.
Całkowita wartość	2 419 410,00 zł
Dofinansowanie	1 282 395,00 zł
Źródło	zdunskawola.pl/pl/menu-aktualnosci/programy-i-projekty/rewitalizacja-laska-38

Wizualizacja – stan docelowy:

Przed:

Aktualnie:

Rewitalizacja RAZEM

Beneficjent

Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 46 w Szczecinie

Projekt

„Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23 w Szczecinie: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 46”

Źródło finansowania

EFRR: Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskie na lata 2007-2013

Przedmiot

W ramach przedsięwzięcia zaplanowano i wykonano remont elewacji frontowej oraz ocieplenie ściany zewnętrznej tylnej i bocznej kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 46 wraz z pracami towarzyszącymi. Renowacja obiektu została przeprowadzona poprzez skucie istniejącego tynku, konserwacje oraz naprawę elementów elewacji oraz tynków, wymianę elementów blacharskich, izolację pionową i poziomą ścian przyziemia, wymianę okien piwnicznych oraz bramy wjazdowej, rozbiórkę drewnianej obudowy w poziomie przyziemia. Prace przewidziano na wszystkich ścianach obiektu.

Ponadto zaplanowano ocieplenie ściany tylnej i bocznej metodą lekko-mokrą z użyciem styropianu. Dodatkowo w ramach prac przeprowadzono: obudowę zewnętrznych kominów, wymianę rynien i rur spustowych oraz obróbek blacharskich, stolarkę okienną i drzwiową, a także umieszczenie oświetlenia zewnętrznego.

Całkowita wartość

435 719 zł

Dofinansowanie

353 530 zł

Źródło

www.stbs.pl/index.php/rewitalizacja-razem-kwartal-23/174-dzialalnosc/rewitalizujemy/kwartal-23/2052-krolowej-jadwigi-46.html

Przed:

Po:

Renowacja budynków mieszkalnych w Lubaniu

Beneficjent

Gmina Miejska Lubań (projekt realizowany w ramach partnerstwa ze wspólnotami mieszkaniowymi poszczególnych nieruchomości - 17 Partnerów Projektu)

Projekt

„Renowacja budynków przy ulicy Brackiej 15, Żymierskiego 4, Mikołaja 1, 2, 3, 22, 24, 24a, Wrocławskiej 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 w Lubaniu”

Źródło finansowania

EFRR: Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Przedmiot

Celem projektu było zwiększenie komfortu zamieszkiwania kamienic i poprawa warunków ich mieszkańców jak również stworzenie przyjaznej przestrzeni miejskiej. W jego ramach do końca 2011 roku zostały wyremontowane dachy, elewacje i klatki schodowe wymienionych już 12 budynków.

Całkowita wartość

2 760 037,47 zł.

Dofinansowanie

1 560 689,25 zł

Źródło

luban.pl/rewitalizacja-budynkow-mieszkalnych

ul. Bracka przed remoncie

ul. Bracka po remoncie

ul. Żymierskiego przed remontem

ul. Żymierskiego po remoncie

ul. Mikołaja przed remontem

ul. Mikołaja po remoncie

Renowacja budynków mieszkalnych w Lubaniu

Beneficjent

Gmina Miejska Lubań (projekt realizowany w ramach partnerstwa ze wspólnotami mieszkaniowymi poszczególnych nieruchomości)

Projekt

„Renowacja budynków przy ul. Rynek 4,13,14,16, ul. Tkackiej 10,11 i Pl. Okrzei 7 w Lubaniu”

Źródło finansowania

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Przedmiot

W ramach projektu wyremontowanych zostanie 6 budynków. Wszystkie położone są w centrum miasta i należą do obszaru wsparcia wyznaczonego Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Lubań na lata 2009 - 2013. Prace prowadzone w budynkach polegają na remoncie części wspólnych, tj. dachów, elewacji i klatek schodowych.

Całkowita wartość

788 400,00 zł.

Dofinansowanie

411 700,00 zł

Źródło

luban.pl/rewitalizacja-budynkow-mieszkalnych

Pl. Okrzei 7 przed remontem

Pl. Okrzei 7 po remoncie

ul. Rynek 13 przed remontem

ul. Rynek 13 po remoncie

23. Podsumowanie z przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych

Celem organizacji spotkań konsultacyjnych ze wspólnotami mieszkaniowymi oraz zarządcami nieruchomości na terenie Miasta Żyrardowa było przedstawienie możliwości i przygotowanie do pozyskiwania ze źródeł krajowych jak i zewnętrznych środków finansowych na rewitalizację w ramach projektów indywidualnych lub partnerskich.

Założeniem spotkań konsultacyjnych organizowanych na zlecenie Urzędu Miasta Żyrardowa było przygotowanie uczestników do realizacji projektów rewitalizacyjnych we własnych zakresach indywidualnych lub partnerskich w ramach tworzonego Gminnego Programu Rewitalizacji. W ramach przeprowadzonej analizy preferencji w zakresie dostępności czasowej i możliwości uczestnictwa w dalszych spotkaniach konsultacyjnych stworzono 3 grupy zadaniowe, które uczestniczyły w IV modułach merytorycznych w zakresie przygotowania do projektu rewitalizacyjnego.

Na podstawie zbadanej preferencji dostępności czasowej uczestników spotkań konsultacyjnych utworzono **harmonogram prac grup zadaniowych**.

GRUPA 1: Godz. 10.00-15.00

GRUPA 2: Godz. 15.00-20.00

Spotkania dni powszednie:

30.08.2019, 6.09.2019, 13.09.2019, 20.09.2019

GRUPA 3: Godz. 15.00-20.00

Spotkania dni wolne od pracy (sobota):

31.08.2019, 7.09.2019, 14.09.2019, 21.09.2019

Grupy zadaniowe utworzone z przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, zarządców nieruchomości, towarzystwa

budownictwa społecznego, właścители nieruchomości brali udział w następujących spotkaniach konsultacyjnych opartych na **modułach merytorycznych**:

 MODUŁ I - PRZYGOTOWANIE PROJEKTU REWITALIZACJI

 MODUŁ II - DOKUMENTACJA KONKURSOWA

 MODUŁ III - SZACOWANIE KOSZTÓW PROJEKTU

 MODUŁ IV - DOKUMENTACJA TECHNICZNA PROJEKTU

Spotkania konsultacyjne – Moduł I

odbyły się w dniach 30 -31 sierpnia 2019 roku w obiekcie Resursa przy ul. 1-Maja 45 w Żyrardowie.

Na spotkaniach były blokowo przedstawiane uczestnikom następujące zagadnienia:

- OD CZEGO ZACZAĆ – ANALIZA KROK PO KROKU
- CEL PROJEKTU
- TWORZENIE INICJATYWY ODDOLNEJ – LOKALNEJ
- STAN PRAWNY A WŁASNOŚĆ NIERUCHOMOŚCI
- ZAWARCIE POROZUMIENIA PARTNERSTWA
- WZÓR UMOWY PARTNERSTWA
- OBOWIĄZKI PARTNERA
- PROJEKT A GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

Spotkania konsultacyjne – Moduł II

odbyły się w dniach 6 -7 września 2019 roku w obiekcie Resursa przy ul. 1-Maja 45 w Żyrardowie.

Na spotkaniach były blokowo przedstawiane uczestnikom następujące zagadnienia:

- INICJATYWA LOKALNA
- KRYTERIA DOSTĘPWE

- REGULAMIN KONKURSOWY
- WNIOSEK O DOFINANSOWANIE
- WZÓR UMOWY
- ZAŁĄCZNIKI DO UMOWY
- OBOWIĄZKI BENEFICJENTA
- KWALIFIKOWALNOŚĆ WYDATKÓW
- TRWAŁOŚĆ PROJEKTU

Przedstawiono uczestnikom na spotkaniach możliwość korzystania ze środków budżetu Miasta Żyrardów w ramach Inicjatywy Lokalnej jako element uzupełniający potrzeby inwestycyjne, remontowe wspólnot mieszkaniowych oraz zarządców nieruchomości w zakresie cząstkowych zadań rewitalizacyjnych.

W spotkaniach uczestniczył przedstawiciel Wydziału Inwestycji - Urzędu Miasta Żyrardowa. Przedstawił uczestnikom dotychczasowe doświadczenia Miasta Żyrardowa w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych oraz remontowych zgłaszanych przez mieszkańców w ramach Inicjatywy Lokalnej.

Spotkania konsultacyjne – Moduł III

odbyły się w dniach 13 -14 września 2019 roku w Resursa przy ul. 1-Maja 45 w Żyrardowie. Na spotkaniach były blokowo przedstawiane uczestnikom następujące zagadnienia:

- TWORZENIE SZACUNKÓW KOSZTÓW PROJEKTU
- MONTAŻ FINANSOWY
- ZASADY DOFINANSOWANIA – LICZENIE WSPÓŁFINANSOWANIA POZIOM WSPÓŁFINANSOWANIA KREDYTU I POŻYCZKI - ZASADY ZABEZPIECZENIA WKŁADU WŁASNEGO

Spotkania konsultacyjne – Moduł IV

odbyły się w dniach 20 -21 września 2019 roku w Resursa przy ul. 1-Maja 45 w Żyrardowie. Na spotkaniach były

blokowo przedstawiane uczestnikom następujące zagadnienia:

- INWENTARYZACJA ZAKRESU RZECZOWEGO
- KONCEPCJA TECHNICZNA
- PROJEKT ARCHITEKTONICZNY LUB BUDOWLANY
- UWARUNKOWANIA KONSERWATORA ZABYTKÓW
- UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE
- AUDYT ENERGETYCZNY

Na spotkaniach przedstawiono uczestnikom kolejność tworzenia zakresu rzeczowego, dokumentacji technicznej od koncepcji po ostateczny projekt budowlany lub architektoniczny. Przedstawiono etapy inwentaryzacji rzeczowej jako wstęp do tworzenia profesjonalnej dokumentacji technicznej projektu. Przedstawiono uczestnikom także uwarunkowania szczególnych zezwoleń przy inwestycjach, także ze strony konserwatora zabytków oraz procedurę środowiskową przy projektach inwestycyjnych.

Zaprezentowano także uwarunkowania sporządzania audytu energetycznego przy projektach termomodernizacyjnych w zakresie projektów rewitalizacyjnych

W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele: zarządców nieruchomości, towarzystwo budownictwa społecznego, wspólnoty mieszkaniowe, właściciele prywatnych budynków. W ramach prowadzonych prac – grupy zadaniowe wskazały konieczne obszary rozwoju w ramach prowadzonej działalności. Padły sugestie i rekomendacje.

Na przeprowadzonych 12 spotkaniach konsultacyjnych w ramach IV cyklu merytorycznych z udziałem przedstawicieli grup zadaniowych padły następujące sugestie i rekomendacje:

- konieczność zawężenia współpracy grup zadaniowych i koordynacji ze strony przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych oraz zarządców nieruchomości tychże grup w zakresie współpracy z Urzędem Miasta

(przedstawicielem Prezydenta Miasta lub jego Pełnomocnikiem w zakresie projektów rewitalizacyjnych);

- utworzyć panele stałych cyklicznych spotkań konsultacyjnych złożonych z przedstawicieli: wspólnot mieszkaniowych, zarządców nieruchomości, TBS, Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz przedstawicieli Urzędu Miasta Żyrardowa (m.in. Wydział Rewitalizacji, Wydział Inwestycji) dla celów kompleksowego przygotowania wspólnych projektów;
- konieczność reaktywacji lub powołania od nowa na terenie miasta - Zespołu przy Prezydencie Miasta ds. rewitalizacji Żyrardowa;
- stworzenie praktycznego mechanizmu współdziałania z zarządcami nieruchomości dla celów przygotowania szczegółowych zakresów rzeczowych oraz kosztorysów inwestorskich pod wybrane zadania inwestycyjne i remontowe;
- konieczność usprawnienia współpracy z Miejskim Konserwatorem Zabytków Miasta Żyrardowa w zakresie współpracy przy ocenie stanu technicznego obiektów podlegających ochronie zabytków dla dalszej możliwości przygotowania projektów z dofinansowaniem na rewitalizację.

W ramach niniejszego przedsięwzięcia przeprowadzone zostały następujące czynności przez poszczególne grupy zadaniowe:

- przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami, wspólnotami mieszkaniowymi, zarządcami nieruchomości, TBS w sprawie przygotowania projektów rewitalizacyjnych,
- przeprowadzono wizje lokalne obiektów do rewitalizacji,
- dokonano inwentaryzacji rzeczowych,
- dokonano wstępnego szacunku kosztów inwestycji,
- wykonano dokumentacje fotograficzne,
- opracowano koncepcje techniczne projektów.

dla celów ubiegania się o dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych - indywidualnych lub partnerskich na terenie Miasta Żyrardowa ze środków krajowych lub zewnętrznych w ramach tworzonego Gminnego Programu Rewitalizacji.

PRZYKŁADY przygotowywanych projektów.

W ramach ćwiczeń podczas spotkań konsultacyjnych zrodziły się koncepcje projektów w ramach przygotowywanej kompleksowej rewitalizacji Miasta Żyrardów na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

PGM Sp. z o.o. Żyrardów

- Centralne ogrzewanie: Wspólnoty przy ul. Kościelna, Kościuszki, Limanowskiego, Mireckiego, Żeromskiego
- Oświetlenie: Wspólnoty przy ul. Kościelna, Kościuszki, Limanowskiego, Mireckiego, Dekerta

TBS Sp. z o.o. Żyrardów

Koncepcja stworzenia wspólnego projektu rewitalizacyjnego w montażu finansowym z PFRON jako partnerem projektu w zakresie przebudowy i adaptacji pomieszczeń piwnicznych przy ul. 1-Maja 60 na cele wykorzystania ich na świetlicę lub spółdzielnię pomocy socjalnej.

Budynek będący własnością Żyrardowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego wybudowany został w latach 30-tych XX wieku. Jest to obiekt 2 kondygnacyjny z poddaszem użytkowym całkowicie podpiwniczony. W latach 2016 – 2017 prowadzone były prace remontowe ze środków własnych:

- kompleksowy remont elewacji ze spięciem ścian szczytowych wieńcami żelbetowymi,
- remont wewnętrznych pomieszczeń parteru i pietra ze wzmocnieniami konstrukcji,

- remont poddasza z wymianą elementów więźby dachowej.

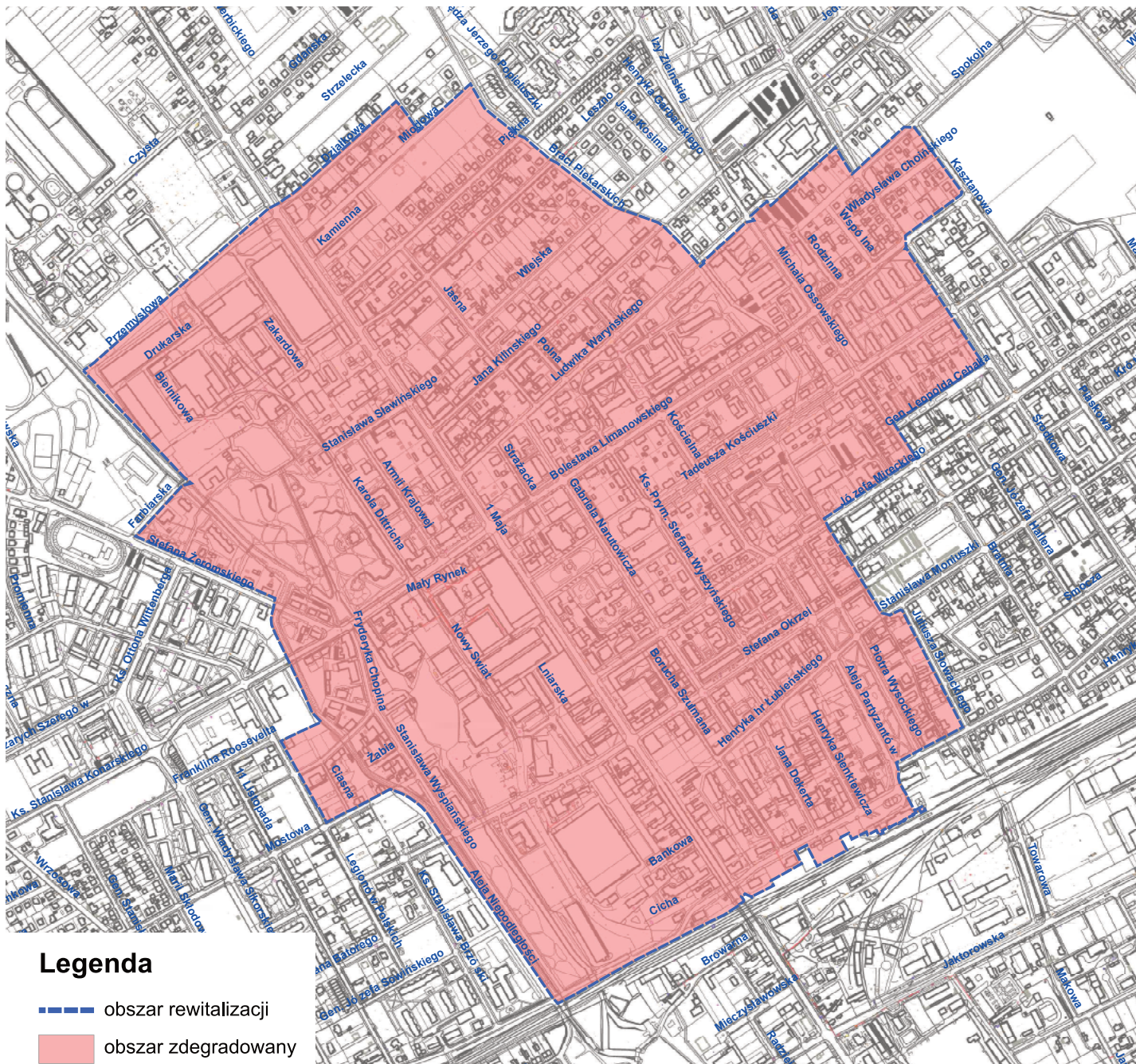
Ze względu na szeroki zakres prac i dość wysokie koszty robót, nie udało się w tym czasie wyremontować pomieszczeń piwnic. Prace do wykonania w piwnicach budynku z wykorzystaniem środków zewnętrznych w celu doprowadzenia ich do stanu używalności:

- wykonanie izolacji pionowej i poziomej
- pogłębienie piwnic (ok. 30- cm w celu uzyskania minimalnej wysokości co pomieszczeń) realizowane poprzez podbicie ścian piwnic żelbetową płytą fundamentową,
- kompleksowy remont pomieszczeń z wymianą tynków ścian,
- montaż nowej stolarki drzwiowej i okiennej,
- montaż nowych instalacji: elektrycznej, centralnego ogrzewania, wody itp.

Wspólnota mieszkaniowa przy ul. Sienkiewicza w Żyrardowie

Koncepcja rewitalizacji budynków przy ww. ulicy uwzględnia wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego obiektu, tj. bliskość dworca PKP i ma na celu ożywienie gospodarcze lub kulturalne tego rejonu. W ramach projektu ma być odremontowana elewacja zewnętrzna, naświetla piwniczne, piwnice, stropy, okna.

UCHWAŁA NR LIX/456/18 RADY MIASTA ŻYRARDOWA Z DNIA 30 SIERPNI 2018 R. W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA ŻYRARDOWA

ZYRARDÓW

MIASTO ŻYRARDÓW
Plac Jana Pawła II nr 1
96-300 Żyrardów

tel. 46 858 15 00
e-mail: urząd@zyrardow.pl

www.rewitalizacja.zyrardow.pl

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

